DE

CONTRACTIONIS ET SYNIZESEOS

USU HOMERICO

SPECIMEN SCRIPSIT

JOS. MENRAD.

Dissertatio inauguralis Monacensis.

Monachii MDCCCLXXXVI.
Totus liber brevi post edetur et prostabit apud
Buchholz & Werner.

DE

CONTRACTIONIS ET SYNIZESEOS

USU HOMERICO

SPECIMEN SCRIPSIT

JOS. MENRAD.

Dissertatio inauguralis Monacensis.

Monachii MDCCCLXXXVI.
Totus liber brevi post edetur et prostabit apud
Buchholz & Werner.

GULIELMO · CHRISTIO·

PRAECEPTORI·

VERE · DOCTO · ET · HUMANO·

S.

Index.

Praefatio.

Minime me fugit, si quis Homeri carmina a tot tantisque et antiquitatis et nostri saeculi ingeniis pertractata inquirenda emendandave susceperit nova scilicet atque inaudita sese allaturum esse confisus, ei aut imperitiae aut audaciae haec plerosque crimini daturos esse.

Neque quod nemo hucusque eam quam nobis proposuimus curam ampli volumine libri aggressus est, eo confidentius tamquam in materie intacta elaborandum mihi censui: nam in singulis contractionis vel synizeseos Homericae formis explicandis immutandis emendandis versatissimi existimatores et editores poëtae tantam operam dedere, ut plerumque eorum vestigia legere satis habere cogerer. Quorum in Homerum merita iam percensebo, simulatque quas ipse hac in cura rationes et leges secutus sim, paucis lineamentis adumbravero.

Primum cum appareat omnes in omni auctore grammaticas quaestiones vel animadversiones nec disceptari nec perfici posse nisi cunctis verborum seu nominum exemplis diligentissime collectis usum dicendi inquisiveris, utriusque carminis — Iliadis et Odysseae dico — copiam exemplorum conferendam et excutiendam esse duxi; tum collecta non pari lance omnia pensitanda esse, sed duas res esse potissimum spectandas, versus heroici leges et carminum atque adeo versuum singulorum antiquitatem. Namque etsi forma soluta usum esse poëtam origo vocabuli grammaticae linguarum comparativae subsidiis constituta sive similitudo numerusque collectorum exemplorum evincat, tamen ne novando aut metricas rationes

laedamus aut versus recentiores vel adulterinos immutemus, iure cavemus et prohibemur. Verum ne tunc quidem, cum emendatione opus esse et alii ante me intellexerunt et mihi ipse causis omnibus perpensis persuasi, librorum fidem traditam et hoc potissimum in poëta vetustate quasi sancitam prorsus neglegere fas erit, sed ne temeritatis opprobrium merito mihi obiciatur, illud semper tenebo ut quam facillimam potero eoque verisimillimam coniecturam vel ipse offeram vel ab aliis oblatam comprobem.

Maxima vero in disceptandis iis quae mihi proposui difficultas ex eo nascitur, quod, cum pleraeque contractae formae in antiquissimis carminibus aeque atque in recentissimis extent, admodum arduum est diiudicare, utrum poëta metrica quam vocant licentia usus syllabas ab aequalibus per diaeresin expressas primus propter numeros conflasse ausus sit an iam Homeri tempore et solutae et contractae formae sermone hominum aeque vulgatae fuerint. Sed haec omnia tunc demum pluribus persequi uberrimisque exemplis adornare conabor, ubi quam viam illi viri praemuniverint, qui ante me his de rebus disseruerunt, paucis demonstravero, quod quidem ita persequar, ut I. Bekkeri, R. Payne-Knightii, A. Nauckii, H. Roehlii, G. Christii, A. Fickii opiniones deinceps pluribus verbis referam et disceptem, aliorum, ut Bentlei, Thierschii, Buttmanni, Ahrensii, Lehrsii, L. Meyeri, G. Curtii, Mangoldi ceterorum animadversiones et coniecturas suo quasque loco obiter attingam.

I.

Virorum doctorum de diducendis vel contrahendis syllabis opiniones.

Atque Imm. Bekker quidem in schedulis Homericis (Homerische Blätter, I. Teil, Bonn 1863) quas editioni suae addidit, cum alia multa disputat tum inde a pag. 38 contra Heyneum, contractas formas a posterioribus inventas statuentem, easdem aequo iure atque solutas esse contendit: quo

in excursu traditis tantummodo formis nisus neque insolita corrigere audet neque quae etymologia postulet spectat.

Non igitur mirum si contractiones versuum numeris magis accommodatas tunc quoque commendat, ubi libri synizesin solam admittunt: namque probat ἀσκηθεῖς βέλη σάκη contra librorum fidem; quin adeo nisus forma postumi Odysseae libri Ὀδυσεῦς (ω 303) et alia adulterina, ut Ἰδομενεῦς (N 424), praefert et Μηκιστεῦς υἱός (B 566 et Ψ 678) reponi iubet neque spernit horridos sonos, ut ὦ Ἀχιλεῦ Πηλεῦς υἱέ! Idem cum tres contractos nominum in ευς exeuntium accusativos Δ 384. O 339 τ 136 indagasset, exitum ῆ' (ζ 212 Π 574 Υ 139 Χ 331 ν 131 ....) nullo modo ferri posse sibi persuasit, ideo quod apostrophi signum auribus nunquam perceptum esset: quasi vero virgula audienda sit, non quam illa significat, elisio, quam si quis impugnat, Graecae linguae leges evertit, quas a nostro sermone alienas cum non iam satis intellegamus, fuisse olim et iure fuisse quis negabit? quod vero Ἀΐδα' ἐμεῖ' σεῖ' ἕπε' mutilas voces (Verkrüppelungen) nuncupat, infra adversabimur. Quodsi apostropho ista abiecta ἥρω Ἀλκάθοον, ἥρω Εὐρύπυλον, δμῶ ἐμόν scribi mavult, vocis ἥρω vocalis ω ante vocalem in thesi non correpta novam affert difficultatem. Verum cum libri ipsi, quod Ὀδυσῆ' ν 135 ο 157 pro Ὀδυσῆι exhibent, vitatam esse contractionem vocalium digammo olim diremptarum confirment, Bekkerus formas Ἀχιλλεῖ Πορθεῖ Πηλεῖ — de quibus infra dicam — in suspicionem vocare debuit, non his fultus Ὀδυσεῖ probare. Dein a nominibus ad verba transgressus dum in his eandem cerni inconstantiam autumat, nodosas res magis implicat, fluctuantes prorsus perturbat. Quid? quod versus Φ 40 (corrige 410), ω 193, O 18 formas in ω exeuntes ἐπεφράσω, ἐκτήσω, κρέμω p o s t u l a r e dicit: ignoratne vir doctissimus ο vocalem in flexione verborum elidi posse, an nescit ἦρα' ω 33 libros meliores subministrare seque ipsum edidisse? Verum verba in-άω, quorum contractiones modo admissas esse modo omissas probare vult, vellem maiore

prudentia, exemplis diligentius electis tractasset: nam quae initio affert, μεταλλᾷς μενοινᾷς praesentia in exitu versuum ut postea videbimus excusata nihil valent. Quodsi ἀντιάᾳς ἀντιόωσι similia cum formis ἔῃς ὅου, quas vitiosas esse nunc inter omnes constat, comparavit et vocalis adiectione (Vorschlag) ortas confirmavit, suae aetatis errore ducitur, a Leone Meyero (v. Kuhnii Zeitschrift für vergleich. Sprachforsch. X. 45 sq.) demum repulso. Eandem inconstantiam in verba έω exitu insignia cadere censet, ut leges eorum se invenire potuisse neget. Atqui ex eo quod in codicibus nostris nunc ευ diphthongus nunc εο synizesis occurrit, non consequens est, ut poëta dum eiusmodi formis utatur, nulla ratione regatur. Jam verba βαλῶ πειραθῶμεν δαῶμεν μεθῶμεν non pariter tractanda: de prima forma scilicet rarissima separatim agendum erit, reliquae tres in fine hexametri excusabuntur. Idem si p. 62 sq. formas ἀκληεῖς σπείους, nomina in-κλης desinentia extricare nequit aut ἀκλέα δυσκλέα νηλέι ὑπερδέα hybridas formas subita necessitate ortas appellat, non mirabimur, quippe cum traditarum tenacissimum formarum eum videamus. Analogiam autem nonne contemnit, qui in adiectivis, ut Ἡρακληείη vocalem η praeferendam existimat, in nominibus, ut Εὐρύκλεια, diphthongum ει? Contra eidem assentiemur, quod p. 88 coniecturam γ 27 οὐδέ σε θεῶν, raritatem eiusmodi synizeseos (A 18 ξ 451) notando (cf. ibid. p. 284), improbavit.

Ut legem grato animo agnoscimus a Bekkero repertam, qua lege spondeum in prima versus sede poëta adamasse et ubi dactylo uti ei licebat, spondeum praeposuisse convincitur: ita inter exempla deforme illud ἐν σπέσσι deesse debuit; utrum in eadem versus sede cum libris ἤσκειν ᾖρει ᾔτει ποίει legenda atque adeo contra librorum fidem ἕλκει θάρσει κάλλει similia inducenda sint, ex iis quae infra disceptabo liquebit. Sed adeo ille amore inventae ab ipso legis captus tenebatur, ut cum χρύσεον ἄφρεον ante consonas synizesi conflandas repperisset, etiam χρύσεον οὐδ', δίνεον ὡς declamandum statueret. Praeterea

quae collegit synizeseos genera p. 173, nihil nisi codicum testimonia conscripsit; item ἐάω p. 213; et p. 228 participia ἑσταότ' ἑσταότες, cum varient libri, reponere dubitat. Denique merito eum laudabimus, quod diductas formas Ἀτρεΐδης Πηλεΐδης Τυδεΐδης Πηλεΐωνος in altera editione Iliadis exaravit, postquam et Brunckius (ad Apollon. Rhod. I 58) et G. Hermannus (ad Gregorium Corinth. ed. Schäfer. II p. 879) ‘omnia illa nomina mediam syllabam ab ictu puram servare‘ animadvertit. Cui cum Wolfius (Vorrede zur Od. 1794 p. 9 sq.) obloqueretur latinorum poëtarum usum praevertens, a Bekkero (Hom. Bl. I 308) refutatur. Adversatus est in eadem re etiam H. Rumpf (Jahrb. 1860 p. 582), nec tamen magis mihi persuasit quam W. C. Kayser (Phil. 1863, XVIII p. 660), qui inprimis ex duobus versibus

Λ 130: Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην
Γ 182: ὦ μάκαρ Ἀτρείδη μοιρηγενὲς ὀλβιόδαιμον,

altero scilicet timorem Antimachi filiorum et imbecillitatem exprimente, admirationem Priami per singulas syllabas accrescentem altero describente, trisyllabum esse Ἀτρείδης conclusit: nos cum ne ille quidem hos grammaticorum lusus pluribus augere exemplis aut similibus confirmare potuerit, eos flocci faciemus.*)

---

*) Quodsi Kayser l. l. Tyrannionis (ad Δ 228) et Choroebosci (Can. p. 136,7) grammaticorum testimoniis nititur, hoc utique feremus: quid quod Prisciani locum (II, 36: ‘numquam patronymicum superat primitivi sui genetivum nisi una syllaba‘) Graeco fonte cadere sibi persuadet? An ullum Graeculum vel infimae aetatis fugere poterat iuvenes Νεστορίδης Θεστορίδης alios patres si nulla alia re at duabus syllabis superasse, Amphitryoniadem vero, mehercle, praeter alia syllabis tribus? Quodsi Theocritus (17, 26), si tragici, si iam Anacreo (fr. 115) syllaba είδης non soluta fere usi sunt, hoc non mirum; immo mirandum, id quod Nauckius (v. i.) monuit, quod et illi aliquando solutas usurpant formas et Alexandrini poëtae diphthongum ει in ictu adhibere adeo veriti sunt. Denique si in versu Γ 182 eximia numerorum venustate poëta excellere voluit, hoc non ita fecit, ut syllabas numeraret, sed ut rationem quandam morarum partiumque aequabilitatem adhiberet; i. e.

Sero quidem neque tamen ut me paeniteret inspicere potui Angli Payne-Knightii editionem „FιλFιαδος“ et „|-οδυσσειας“ cuius magniloquus titulus hic est «carmina Homerica a rhapsodorum interpolationibus repurgata et in pristinam formam, quatenus recuperanda esset, tam e veterum monumentorum fide et auctoritate, quam ex antiqui sermonis indole ac ratione, redacta; cum notis ac prolegomenis, in quibus de eorum origine auctore et aetate, itemque de priscae linguae progressu, et praecoci maturitate, diligenter inquiritur opera et studio Richardi Payne Knight. In aedibus Valpianis: Londini 1820».

Iam liceat paucis verbis — nam multa dicere non operae pretium — quae sit eius diligentia illustrare. De digammo non loquar: nec si fere in omni vocabulo Homerico digamma odoratus est aut terminos αFων αFο οFο εFο etc. fuisse sibi persuasit, crimini ei vertam: quid in contractionibus elaboraverit, hic tractandum. Et praecipuus hac de re extat locus proll. p. 45.: «in nulla autem lingua vel dialecto, quae verborum formas ac flexiones ex indole propria et usu hominum communi, non grammaticorum fuco, effinxit vel redegit, ulla fuit unquam contractorum solutio, vel circumflexus diaeresis, in alia quam in ea ipsa elementa e quibus conflata sunt, ita ut Attica ista ει et ου, quae ex εα vel εε, et αο vel εο, toties contracta sunt, non in εϊ et οϋ, sed in antiqua εα vel εε, et αο vel εο, quotiens disyllabis opus sit, dissecanda sint; et quaecumque in recentiorum scriptis, praesertim Alexandrinorum, contraria occurrunt, pro factiticiis habenda, atque eorum linguae fucatae adiudicanda, etc.» Vides hoc sibi

	ὦ μάκαρ	|	Ἀτρεΐδη,	|	μοιρηγενὲς,	|	ὀλβιόδαιμον
	— ◡ ◡	|	— ◡ ◡ —	|	— — ◡ ◡	|	— ◡ ◡ — ◡
ratio morarum:	4	:	6	:	6	:	7

Neque vero in v. Λ 385 cum Eust. (324, 30, vel Epim. Hom. 449, 26) eiusdem numeri mancam imitationem videbimus, sed aeque perfectam, i. e.

	τοξότα	|	λωβητήρ,	|	κέρᾳ ἀγλαέ,	|	παρθενοπῖπα
	— ◡ ◡	|	— — —	|	◡ ◡ — ◡ ◡	|	— ◡ ◡ — ◡
ratio morarum:	4	:	6	:	6	:	7

proposuisse Anglum virum, ut diphthongos illas, quotiens disyllabis opus esset, in elementa propria dissecaret; et re vera in formis multis verborum in-εω, in vocabulis μευ σευ τευ νίκων ὤπτων aliis iure optimo id fecisse eum vidimus; sed hoc non satis habuit, immo omnes contractiones, quas cognovit — multas enim non intellexit, ut τείχει ἕλκει ἀγήρω κοῖλον, aut inaudita medela sustulit, ut πυθῷ (l 105) |-ιδρῷ (P 745) — numeros minime curans solvit et typis exprimendas curavit. Quae fuerit hac in re eius audacia, nec tantum audacia sed temeritas, nec solum temeritas, sed interdum vecordia, exemplis raptim collectis docebo.

A 23 αιδεεσθαι. 230 απο|-αιρεεσθαι. 89. εμεο δσαFοο (quidni δσαFοFο?) 273 και μεν μεο βουλεων. 453 εμεο παρος; ubique ημεες κεκλυτε μεο, |-ιερος; Ξ 229 εκς αθοFοο. O 35 φῶνησαντσα Fεπεα 179 ἤπειλεε. P 451 γονFατσι βαλεω. Σ 136 ἤοαθεν γαρ νεομαι. κ 518 χοFην χεFσθαι. ο 88 βουλομαι ηδη νεεσθαι. υ 171 αιδοος μοιραν; bellas addo elisiones δοκε' εεναι (I 103), χρυσε' εοντες (τ 230); cumulum vero affert K 373: «|-εϋχσFοFο» i. e. ἐύξου; et Θ 217 «πυρι κηλεῳ ναFας FεϊσFας»!

Idem tam rudis et ineruditus fuit, ut in eodem textu formas καλει (Γ 390) θαρσων (E 124) η ουκ (E 349) ομιλFει (834) στηθεων (K 95), δ' (i. e. δή, Λ 138. 386), μαρτυροι ὦνθ (Ξ 274), η ου μεμνεαι (O 18), πολυων (Π 655) δαFιῶν (P 65), |-αιροντας (724) non sollicitaret: cur enim is haec horreat, qui in locum contractionum innumeras synizeses substituere non erubuerit? Idem tamen ita impudens, ut proll. p. 43 dicere non vereatur 'poëtis antiquis non musa tantum, sed ipsa natura dedit loqui ore rotundo'.

At aliam quoque viam callidissimus Britannorum invenit qua molestas sibi formas eliminaret: 'rhapsodorum lacinias' omnes nuncupat versus vitiose traditos, quos corrigere non audet atque adeo non potest. Sic ad B 651, 'Ενυαλίῳ ἀνδρεϊφόντῃ adnotat, 'versus est serioris rhapsodi, qui cum prosodiam male intellectam haberet, nullius non licentiae eam capacem esse cre-

debat'. Nimirum perpulcre H 166 Θ 264 eiecto eodem illo versu tres deinceps versus incipiunt ab «τοῖσι δ' ἐπ'». Simili modo damnat versus quibus aegre careas, ut Δ 384—400 ideo quod duo vitia sermonis Homerici, Τυδῆ (v. 384) et ἄψ ἀναερχομένῳ (v. 392) inesse vidit, et E 256, ubi formae τρεῖν et ἐᾷ eum offendere. Quin etiam orationi Phoenicis finem (I. 604. 605) adimere maluit quam τιμῆς formam in textum suum recipere. Sic ut ad postremum per saturam notabilia audaciae exempla afferam, eiecti ab isto sunt versus O 30 propter ἀθλήσαντα, T 88—136 propter ἄτη, ἄσατο, Ω 374 propter νοῦ; λ 51—83, ubi ἄσε; μ 156, ubi Fερέω; Ψ 786—797 ob formas ὔμμ' ἐρέω et 'Αχιλλεῖ omisit, Ψ 226 ob 'Εωσφόρος, τ 331 ob τεθνεῶτι etc.

Non ego is sum qui Payne-Knightii editioni, si utile quid affert, ut egregium illud ἔεν νόος (κ 240, v. infra), obtrecter: sed plurimas res, cum neque argumentis stabilitae neque ulla cum cura pertractatae sint, tanti habere non possum, ut cum Bekkeri studiis non dico aequiparem, sed omnino ne comparem quidem.

At Aug. Nauck, inclutissimus academicus Petropolitanus, in miscellaneis criticis primum editis in diurnis solennibus academiae Petropolitanae (Bulletins de l' Académie impériale des sciences de St. Pétersbourg) dein iteratis in peculiari collectione (Mélanges Gréco-Romains) cum alios multos locos omnium fere Graecorum scriptorum tractavit, tum inde a tertia animadversionum parte de Homeri carminibus observavit; cumque rationes ac leges nusquam non spectaret, tradita vero librorum vitia contemneret, multa novavit atque correxit non ita tamen ut ad artem suas observationes redigeret, sed exorsus a quodam auctoris loco similia exempla examinaret: quae cuncta ut radios lucis crystallo collegit editione quae Berolini ap. Weidmannos prodiit a. 1874, 1877, 1878. Huius vestigia cum premam, iam de rationibus eius quae quidem ad contractas pertinent formas ita referam, ut per compendia narrem,

ubi et ego assentior et alios comperi assentiri, luculentioribus autem digeram materiem verbis, quotiescumque eius sententiam non tam corrigere quam paullummodo inflectere leviterque conformare posse mihi videor.

Igitur in tertio animadversionum capite (Bullet. tom. 6., 1863, p. 9 sq. = Mél. Gr.-R. II, 399—485) exordio sumpto a versu B 22 formas θέιος et Ἀργέιος Homero reddendas censuit: nempe ut adsolet non codicum fidem, non grammaticorum lubidinem secutus, sed unam illam legem, in qua velut in robore quodam ac firmamento omnes fere emendationes suas posuit: «si per versum poëtae ideoque per poëtam ipsum sub«stitui licebit contractis formis solutas et ipsa vetustate prae«stantiores et propter etymologiam necessarias — id quod «accidet cum contracta syllaba non nisi in thesi quam nos «vocamus reperietur —: ut hoc ne casui tribuamus sed con«sulto poëtam conflatas syllabas vitasse atque adeo populares «eius nondum conflasse pro certo habeamus librorum incuriosi «et grammaticorum». Sic Ἀργέιος (proprie Ἀργέ-σ-ιος) ubique restitui pati*); θέιος autem (utrum θέ-F-ιος an θέ-σ-ιος nondum liquet) in Iliade omnibus locis excepto B 22, ubi οὖλος per se praeponendum, et Σ 604, loco inter recentissimos habendo, legi licere; ubi arsim prioris syllabae versus postulet, voce δῖος Homerum uti, cuius prior syllaba raro (I 538. K 429. M 21. N 195. Π 365. τ 177) in thesi inveniatur. Repugnare formulam θεῖος ἀοιδός praeter Σ 604 undecim Odysseae locis: hos nisi quis in recentioribus carminibus excusare velit**), ei confugere licere ad coniecturam θέσπις ἀοιδός (ρ 385).

---

*) Mél. II 395: «Homer lässt beim Worte Ἀργεῖος die erste Silbe durchweg in die Arsis fallen; d. h. er kennt nur die Form Ἀργέιος, die selbst in der Tragödie noch vereinzelt vorkommt. (Aesch. Sept 112. Herm. Eur. Hec. 479, vgl. Ahrens de dial. p. 105.)»

**) ex his in editione Kirchhoffii ([2] 1879) in partibus recentioribus invenias novem: α 336. δ 17. θ 43. 47. 87. 539. ψ 133. 143. ω 439; tres in vetustioribus: ν 27. π 252. ρ 359 (eodem in carmine v. 385 θέσπις !): at ν 27 δῖος variant libri DQ. —

Dein formam Ϝεῖδον Bekkeri adoritur: et ἔϜιδον originem poscere et trisyllabum reponendum; resistere quinque locos Λ 112[1*]). Τ 292[1]. ι 184[4]. κ 194[1]. λ 162[3]: e quibus Λ 112 εὔιδ' ὅτ' — εὔιδον forma titulis quoque probatur — corrigit (in eandem correcturam incidit Christ l. l.), Τ 292 equidem excuso, quod in iuniore carminis parte, naenia scilicet iam ab Heynio damnata, invenitur. Tum εἵως et τείως formas ille removet cum G. Curtio, qui (Rh. Mus. N. F. IV, 245 sq.) auctoritatem secutus God. Hermanni (elem. doctr. metr. p. 58) ob insequentes consonas ubique eas vitari et in εἷος τεῖος vel potius ἦος τῆος verti posse docuit; porro aggreditur decem locos facillime emendandos, quibus cum Bekkerus synizeses ἕως et τέως retinuisset, ἦος et τῆος ionice dici possit. Denique libris inter formas σῶς et σόος dubiis, σόος Herodoto (Dindorf. de dial. Her. p. 43) posterioribusque epicis usurpatum in Homero quoque praeferri iubet, ut quod necessarium sit aliquando (Α 344. Ο 497. Π 252); inconstantes enim hac in re et Aristarchum esse (Α 117) et Bekkerum (ο 42. π 131); unum locum Χ 332 σῶς ἔσσεσθ' in ζῶς ἔσσεσθ' mutandum. Equidem ingeniosam hanc coniecturam in ζωὸς ἔσεσθ' immutare velim — ἔσεσθ' D; cf. ζωὸς ἐών initio vv. Β 699. Ρ 153. 478. 672. Χ 436 — idque eam ob causam quod ζώς ipsum e ζαὸς contractum esse Buttmannus (Ausf. Gramm. I² p. 245) haud scio an recte statuerit**).

Iam vero in sexta symbolarum criticarum parte (Bull.

---

*) numero supra lineam addito iam versus pedem signabo.

**) Rectius Leo Meyer (K. Z. V, 366 sq.) ζώς ex ζωο, ζωϜο coartatum esse (zusammengedrängt) censet, ut σῶς ex σωο, σοο; δμώς ex δμωο, δμωϜο, θώς ex θωο etc. — Etiam aliis duobus quibus legitur locis ζώς suspicionem mihi movet: Ε 887 fortasse «ἢ ζωός κ'» et Π 445 »ἢν ζωόν« (αἰ ζωὸν Christ) legendum. ζώς praeterea Aristoph. Av. 1078 a Dindorfio restitutum; — sed ζών participium Aristoph. Thesm. 77. Soph. Phil. 412. Oed. R. 1045 cum Nauckio intactum relinquemus; — extat in duobus titulis recentibus, quos Nauckius affert; addo ἄχθος ἀείζων Aesch. Suppl. 988 Dind.

tom. 17, 1872, p. 180 sq. = Mél. Gr.-R. III 207—344) — neque enim in quarta (Bull. tom. 9 1866, p. 332 sq. = Mél. Gr.-R. II, 639 sq) aut quinta (Bull. tom. 12, 1868 p. 481 = Mél. Gr.-R. III, 9 sq.) quicquam ad id quod proposuimus referendum disputat — in sexta igitur parte primum vocabula κόιλος et Πρόιτος, cum trisyllaba apud Aeoles (Ahrens de dial. I 106, II 509) fuerint, eadem ratione in Homeri carminibus reponenda disputat. Et κόιλος quidem apud Homerum et Hesiodum per versum legi licere cum alii tum M. Schmidt (Rh. Mus. N. F. XX. p. 304—306) monuerat; unum qui resistebat locum χ 385[1]

ἰχθύας, οὕς ϑ' ἁλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ —

ut corruptum cum Schmidtio Nauckius notavit; proponit idem λευρὸν ἐς αἰγιαλὸν, cum Eur. Hec. 700, Soph. Ai. 1064 λευρὰν ψάμαθον inveniatur, et λευρός vox Homerica sit, η 123; praeterea κοῖλον propter sensum huic loco minime aptum esse. Ego neque hanc causam cum H. Duentzero, qui recte κοῖλον αἰγιαλόν cum locutione κοῖλος λιμήν (κ 92) confert, satis intellego — ceterum litus curvum ac profundum piscaturae commodius quam plana harena — et quos affert locos parum respondere censeo. Temptaverim igitur 'κώιλον αἰγιαλόν': forma κώιλον, ex κόϜιλον orta ut ὀλώιος-ὀλόϜιος, usus est Mimnermus 12, 6 et Alcaeus 15, 5 (Bergk II[4]), id quod Meineke intellexit; accusativum praepositione ἐς omissa apud verba ἄγω (Η 362. Ap. Rh. II 239), ξυνάγω (Ζ 88), ἀπάγω (Ο 706), ἰθύνω (Ε 291), περαίνω (Φ 40) inveniri docet La Roche, Hom. Stud., 1861, p. 103. — At Πρόιτος cum quater legi possit (Ζ 157. 160. 163. 177) repugnat Ζ 164

τεθναίης, ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,

ubi Nauckius: τεθναίης, Πρόιτ', ἠὲ | κατάκτανε Βελλεροφόντην. Ego cum caesuram videam dirui et formam κάκτανε ob id ipsum quod ἅπαξ εἰρημένη est genuinam et ad similitudinem

καστορνῦσα, κάσχεθε, κακκείοντες κακκεφαλήν κακκῆαι κακκορυφήν factam habeam, malim mutare «τεθναίης, Πρόιτος»; de nominativo vocativi locum tenente cf. Γ 276, Ξ 357, Ω 569, Christ. proll. 108, Krüger Dial.-Gr.45, 2; de ος in caesura quinaria producto v. A 153. B 71. 624. 736. Z 76. 299. Θ 144. Λ 219. 371. Hoc si cui a traditione longius recedere videbitur, proponam 'τεθναίης Προΐτη'; Προίτης enim, in titulo Euboeensi repertum (v. Pape Eigennamen) per metaplasmum Homero usurpatum censeo, cuius de usu cf. La Roche Einltg. § 3, Krüger Dial.-Gr. § 21. Dein orsus Nauckius a formis ἄκων et ἀϜέκων, quarum cum libri modo hanc modo illam praebeant, alteram ubique versus admittat, ita ut vel cautissimus vir La Roche hanc receperit solam (Hom. Unters. p. 98), his verbis quaestionum suarum legem constituit: «Hunderte von Fehlern, welche die Kurzsichtigkeit der alexandrinischen Grammatiker in den homerischen Text gebracht hat, können erkannt und geheilt werden, nicht durch Vergleichung von so und soviel homerischen Handschriften, nicht aus homerischen Citaten bei griechischen und römischen Schriftstellern, nicht von den in alexandrinischen und byzantinischen Vorurteilen aufgewachsenen zünftigen Philologen, sondern einzig und allein auf Grund der Erfahrungen und der Methode, welche durch die Sprachvergleichung uns geboten werden.» Exemplo esse κλέϜος, a L. Meyero (K. Z. VII, 205—8) inductum, titulis probatum (Kirchhoff, Phil. VII 191); pluralem κλέϜε(α) latere in κλέα I 189. 524. ϑ 73, quod cum nisi ante vocales non inveniretur, κλέϜε' scribendum esse. Errasse Alexandrinos, ut Apoll. Rh. 1, 1. 4, 361, ante hos auctorem hymni Homerici XXXII, cum κλέα ante consonas usurpaverint. Idem valere in nomina a κλέϜος ducta, ut ἀκλεής (M 318 ἀκλεϜέες cum auribus sit ingrata vox nisi digamma audiatur, scribendum illud optimo iure cum Christio censebimus) item in nomina propria, ut Ἀγακλέης, Ἡρακλέης, eorumque adiectiva: exaravit igitur Nauckius ἘτεοκλεϜεείη, ἩρακλεϜεείη, ἸφικλεϜεείη; has formas

ut spurias quod G. Curtius acrioribus quam decebat verbis aggressus est, nos sic Nauckium defendimus, ut non a stirpe ΗραxλεFες (etenim ex ΗραxλεFες-ίη Ἡραxλĕϝείη oreretur necesse fuit) sed a themate supposito ΗραxλεFεες ducamus Ἡραxλεϝεες-ίη, Ἡραxλεϝεείη;*) quod quidem thema in dativis ἐπέεσσι λεχέεσσι νέεσσι etsi falsa quam vocant analogia ortum esse constat, tamen est non solum apud Homerum, sed etiam in titulis (v. Gust. Meyer, Griech. Gr. § 374); potius tamen quod Christio placuit, Ἡραxλεϝεσίη producta ι vocali: cf. formas in quibus ι ambiguae quantitatis, κονίη, φίλος ἱμάς, ἤια, μήνιε, οἴω, ἄτιτος, a La Rocheo congestas (Einleitg. p. 29); addo ἀκομιστίη φ 284. κακοϝεργίη χ 374, ἀϝεργίη ω 251. cum ι producta. Ceterum Ἀντίκλεια et Εὐρύκλεια adiuvante Hesiodi fragm. 13 ἐυστέφανός τε Κλέεια cum Nauckio in Ἀντικλέεια, Εὐρυκλέεια mutare non dubitabimus.

Refert deinde et confirmat Nauckius quae L. Meyer (K. Z. VII 204) de voce σπέϝος, Ahrens de δείους forma, et post Buttmannum (Griech. Sprachl. I p. 183. 299) de genetivo dissoluto in-οο, quo vitia, ut Ἰλίου, (- ⏑ —) ὀκρυόεις, ἐπιδημίου, ἀδελφειός tolluntur, doctissime disseruere; substituit ipse pro λείουσι Ε 782, Η 256, Ο 592 λίεσσι, in quo dubium syllabarum pondus (Callim. fr. 329 λῖες μέν τε λίεσσι): equidem priorem syllabam vocis λείουσι digammi evanescentis vi productam esse puto, sive a λεία (λαϜ) cum Picteto ducas sive cognatas 'levo, livu, leu, löwe' cum G. Curtio (Gr. Et.[5] 366) spectes. Iis vero quae subsequuntur diserte de nominibus in εύς desinentibus agit, dein de ἄτη ἄσατο ἆσε vocabulis: haec ego infra pluribus enarrabo. Porro Nauckius nomina Πηνεϊός, Ἀλφεϊός, Σπερχεϊός, Ὠαρίων choriambi numerum pati iure monet: et in voce Ὠαρίων quidem hoc si quid aliud exploratum esse quod et saepius haec forma tradatur et proprie ὈϜαρίωνα esse eum ob amorum delicias non sit alienum**); de

*) vide infra excursum de adiectivis in-ειος desinentibus.

**) aliae etymologiae, a Salvelsbergio (K. Z. XIX, 7 sq.) con-

ceteris vero nominibus Christius proll. p. 178 merito adnotavit, obstare similem formam Καδμεῖοι Δ 391 metro stabilitam; tamen cum eodem, ubi versus postulat, i. e. in clausula, solvere eiusmodi formas Nauckio concedemus.

Idem denique, postquam L. Meyer (K. Z. IX p. 373 sq.) felicissime advertit formam εἰς ad εἰμί pertinentem omnibus quibus extaret locis (praeter ρ 388*) in ἔσσ' mutari posse, ipse fortissime contractum illud ἦν adoritur: restitui pati aut per se aut leviter immutato versu formas ἔεν (⏑ ⏑) et ἔεν (⏑ ⏑́) demonstrat; novem tamen locos (Δ 211². Z 140¹. N 663.¹. λ 448⁵. 610². ξ 353⁴. ς 3⁶. χ 128¹. ω 182².) ut ‚vitiosos' relinquit: nos cum omni fere in sede versus hos repperissemus, contractionem ἔ-(σ)-εν in ἦν ut faciliorem, ita raram excusare satius duximus quam corrigere.

In septimo vero criticarum capite symbolarum (Bull. t. XXII, 1877, p. 1 sq. = Mél. Gr.-R. IV, 90—236) primum ἀγχόθι et ἀγχοῦ formas in codicibus promiscue extantes reprompsit et Ahrensii mentione facta, qui ἀγχόο pro ἀγχοῦ in Mus. Rhen. (N. F. II, p. 163 sq.) induci iusserat, ita distinxit, ut recentius illud contractumque ἀγχοῦ ubicumque per versum liceret, omnino moveri et ἀγχόθι substitui vellet**). Nos quominus temere assentiamur, duabus causis impedimur. Nam si hoc non casui tribuendum censebit Nauckius quod ubique ἀγχόθι reponere licet, ne hoc quidem casu factum obtinebimus, quod contractum ἀγχοῦ adverbium nec in Iliade nec in Odyssea

---

gestae, omnes solutam formam postulant: Benfey (Wurzell. I 329) ex ο (α) copulativo et vari (aqua) compositum nomen putat, Pott (K. Z. VI 259) ex ipso vari derivat; Savelsberg veteribus innixus, qui ὧρος (ἐνιαυτός), v. Et. M. 675, 42, supponebant, vetustissimam formam ϜωσαρίϜων censet (Ϝόσαρος = Ϝέσαρ, ἔαρ, skr. vas(anta) = ver; ushman, aestus).

*) quem locum equidem cum Christio proll. p. 115 facile emendari posse non video; an περὶ πάντων σὺ μνηστήρων?

**) Leeuwen (Mnem. nov. XIII, I, p. 197) haud scio an aliquanto audacius omnibus locis ἄγχι δέ Ϝ' (i. e. Ϝοι) ἱστάμενοι proponat.

alia quam in prima sede, utpote spondeo insigni, invenitur; tantummodo ν 103, ubi ἐγγύθι Et. M., ab ἀγχόθι incipit versus. Eadem ratione αὐτοῦ in primo pede in αὐτόθι mutare dubitabimus B 332. E 886. Z 192. Θ 207. I 465. Λ 224. O 349. Π 742. Φ 322. Ψ 258 etc. Accedit quod soluta forma, quam ἀγχοῦ quidem patitur, in similibus quoque adverbiis αὐτοῦ τηλοῦ ὑψοῦ semper substitui posset necesse foret: cui rei refragantur αὐτοῦ (— ⏑́) A 428. Z 80. O 656. Φ 425. Ψ 298. 460, alibi in Odyssea; τηλοῦ (— ⏑́) ε 431. ι 117; ὑψοῦ (— ⏑́) Z 509. O 266. Sed haec non ita dico, ut omnino traditionis tenax sim; immo versus qualis est ν 249

τήν περ τηλοῦ (lege τηλόθι) φασὶν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης,

corrigere malim. Neque vero quod Nauckius confusas formas σκηποῦχος, προὔχων, προὔθηκε, προὔπεμψε — unum προὔπεμψ' ω 361 [1] restat ut recentioris carminis proprium — Homero abiudicavit, ullus sano iudicio existimator adversabitur.

Νέομαι verbum cum proprie sit νέ-σ-ομαι cf. νίσσομαι, νόστος, Curt. Et.[5] p. 314, iure Nauckius et νεῖται νεῖαι ubique solvit et νεῖσθαι ο 88[3], νεῦμαι Σ 136[3] vexavit. Νέεσθαι enim quinquaginta duobus locis versum claudit, tribus (Ξ 221. Ψ 51. ξ 91) in tertio pede locatur, id quod expectes ο 88 quoque:

βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὄπισθεν,

igitur Nauckius βούλομαι ἀπονέεσθαι, ut aliis in versibus ἀπονέεσθαι in locum οἴκαδ' ἱκέσθαι, scite substituit. Illud quidem perspexit adverbio ἤδη, quod ex antecedentibus vv. 65. 66 assumptum censeo, numeros versus 88. valde deformari (βούλομαι | ἤδη | νεῖσθαι); sed hoc in ἦ τε mutare vereor nisi ἦ τε in versus seu enuntiati initio reponam (cf. Γ 56. 366. E 885. Λ 362. M 69. Π 687. X 49. K 450. Ψ 275. β 62. 219. ι 228. υ 194. ω 311. ν 211. P 226. Σ 13. Φ 585; Nägelsbach, Anmerkung z. Ilias p. 223 sq.); igitur »ἦ τε νέεσθαι βούλομ'« coniciam. De primae personae med. exitu -μαι eliso

cf. βούλομ' A 117. λ 350. ρ 81, νήξομ' ε 64, μνήσομ' ἀοιδῆς in hymnis etc.

Quodsi Σ 136 Nauckius verba ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι in 'ἠοόθεν νέομαι γὰρ' transposuit, ego adstipulor, quamquam γὰρ tertio loco positum aliquanto rarius apparet quam expectamus (v. Bekker, Hom. Bl. I, 286 adnot.); ceterum cum Ω 401: ἠῶθεν γάρ | θήσονται idem verborum ordo redeat, haud scio an facilius sit immutare «ἠοόθεν γὰρ νίσσομ'»·

Restat ut memorem, non referam acutissime Nauckium dein observasse de verbo σαόω, nomine σάος; σῶς Homeri esse iterum negat; χ 332 ζὼς ἔσσεσθ' seu ζωὸς ἔσεσθ', v. s., mavult; σόος et σάος simul inveniri ait, ut φόος et φάος (φόως a Leone Meyero expulsum); scilicet insequenti termino -ος assimilari stirpis vocalem; contra φάει, φάεα, Εὐρυφάεσσα pristinum retinere colorem; licet Aristarchei σῶς praeferant; acquiescant illi grammaticorum halucinatione qualis est in schol. Eur. Hec. 994: ἀπὸ τοῦ σῶος κατὰ συγκοπὴν γίνεται σῶς τὸ δὲ σῶς Δωρικῶς σάος, καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς ω καὶ ἐκβολῇ τοῦ ο σῶς· ἔστι δὲ καὶ σόοι διὰ τοῦ ο!

Hactenus de Nauckii in Homerum meritis, quae quidem ad hanc quaestionem pertinent; nec omnia sed memoratu dignissima ex eius commentariis perscribenda censui, ad omissa (ut ad vocabula τρεῖν ἱδρῷ τιμῆς οὔσης, Mél. Gr.-R. IV, 494. 497. 501. 620 tractata) infra aliquoties rediturus. Neque vero quicumque Nauckii commentationes praeiudicio non captus percensuerit, non potest indignari contumeliosas Regimontanorum obtrectationes Aristarcheorum, Kammeri scilicet et imprimis A. Ludwichii, qui in libello de hexametris poëtarum Graecorum spondiacis p. 46. 54 codicum fide disceptari posse sibi persuasit, utrum εὖ an ἐύ legendum esset: quibus pro virili parte respondit et se suasque rationes defendit Nauckius in Bull. t. XXV, 1879, p. 409 = Mél. Gr.-R. IV, 407 sq. Nihil ille temere, nihil inconsulte, sed rationis ubique legem

secutus: donec ratio in philologis, superstitionum ille usque erit superstes.

Neque hercle silentio praetermittenda erudita et elegans dissertatio Hermanni Roehlii cui titulus 'quaestionum Homericarum specimen' (Berol. 1869). Atque ille quidem 'eas praecipue diphthongos quarum altera vocalis est ι' tractavit, idque plerumque solo Iliadis usu examinato. Disserit igitur primum de iis vocalibus inter quas F excidit: υἱεῖ falso in locum υἷι inductum esse X 302 Σ 144. Φ 34 (Σ 458 υἷ' ἐμῷ? v. i.); Ἄρει E 757. Φ 112. 431 (adde ϑ 276) cum Hoffmanno primae declinationi (cf. Ἄρεω, Ἄρην) tribuendum et Ἄρῃ scribendum; sed Ἀχιλλεῖ Ψ 792 in fine versus quod excusari vult, non adsentior (v. infra). Dein dum diaeresin Ἀτρεΐδης etc. memorat, Σπερχεϊός quoque postulat, quod nomen a σπερχεύς, (i. e. cursorius amnis) non sine iusta causa derivat. Bekkeri legem de prima versus sede non tantum valere iure monet, ut O 238 ὠκεῖ legamus. Contra feminina adiectivorum in -υς iusto magis vexavit: τᾰχεῖα βᾰθεῖα propter versum excusat, ὠκέϊα, εὐρέϊα quorum prima syllaba producatur solvit; quindecim formas permitti iubet aut ob brevem ᾰ finalem (Ψ 580. Θ 7. P 372. B 811. Λ 711. O 696) aut ob ᾰν brevem exitum (O 358. I 668) aut quia in sexto pede occurrant (B 578. Z 173. 210. N 433. Σ 591. B 633. 717): nos quomodo breves syllabae finales contractionem excusent, non videmus: constat poëtam aut elidere eas potuisse aut positione quam vocant producere aut denique vitare maluisse. Sed ne hae quidem leges Roehlio sufficiunt: excusare nequit εὐρείης (_ ⏑́ _) medio versu positum Π 455. 683. Z 188, et ὀξεῖ' (_ ⏑́) Λ 272 in ὀξέαι male conflare conatur (versus hic optimo iure propter v. 268 a Cobeto misc. crit. 375 deletur): ergo tot obstaculis vetamur spinosis Roehlii legibus fidem habere. Idem quod Ῥέα O 187 intactum reliquit, miror, ubi τέκε Ῥείη et Eust. 1012, 35 et Pseudopl. 126, 12 procul dubio recte tradunt. Dein solvenda esse monet quaecumque a stirpe ῥεF, ut ἐυρρεFέος,

et κλεϜ, ut κλεϜιτός cadant: at quod L. Meyer (K. Z. VII 207) ΠατρόκλεϜες Π 885. 693 proposuit, se id intellegere negat; ipsum malle Πάτροκλε, ὅτε, ut ἀριπρεπέᾱ, ὅτε Θ 556, et Πάτροκλε, τί (– – – ◡), ut ε in ictu augeatur Δ 155. Ε 359. Τ 400. Φ 474: e quibus exemplis solum Φ 474, quod in caesura semiternaria est, valere video; ceterum Meyeri ΠατρόκλεϜες iam excusavimus. — Idem cur ῥεῖα proprie ϜρέϜια esse monet? Nempe ut uno loco Σ 318 in ῥέϊα solvat, ceteros viginti tres excuset; mitto quod ῥέα conflatum ne attigit quidem. Hoc cadit in alias quoque voces Roehlio auctore solvendas: Σκαϊός scribere quater versu vetamur; γάϊα (γάϜια) decies septies cum solvi patiatur, centies sexies resistit: neque lucri quidquam ex causis a Roehlio allatis habebimus; sexagies γαῖα(ν) in fine, duodecies in primo ictu, toties ob brevem α finalem, vicies bis ob brevem αν exitum ('ut vocalis sequi posset') esse excusandum*). Similiter de παιδός παιδί παῖδα etc., ubi diphthongus diaeresin non permittit, hunc κανόνα statuit: aut in primo ictu aut in sexto pede poni posse — aut si ictu diphthongus poscatur! His exceptionibus regulam tolli et obrui nemo non intelleget, Roehlius ipse hisce significat 'extremis homericae poësis temporibus praeter necessaria diaeresis exempla vocem παῖς semper per diphthongum pronuntiatam esse'. Igitur tales quaestiones quem usum afferant nescio. Idem quid de ὄϜις nomine disserat, vide infra.

Iam cum de dativis neutrorum in -ος exeuntium observaret, legem ille invenire debebat, in quam ipse incidi: nempe horum dativorum formas aut solutas apud Homerum legi aut ita contractas, ut diphthongus (ει) in thesi ante vocalem corripiatur: itaque aut elisa vocali ι (ut τείχε', ἔπε') aut synizesi vocalis ι cum insequente vocali adhibita contractas illas formas omnes fere tolli posse. Nos quo iure alterutrum fieri possit, postea examinabimus; illud nunc monemus, Roehlium profectum esse

---

*) Ceterum Roehlius, priusquam γαῖα formam vexaret, multo difficiliorem illam γῆ, de qua infra dicam, expellere debebat!

a Gregorio Corinthio p. 246 (ed. Schäfer): αἱ διαιρέσεις τῶν εἰς εϊ ληγόντων ἐνικῶν δοτικῶν Ἰώνων εἰσί, βέλεϊ ἀντὶ τοῦ βέλει, ἔγχεϊ ἀντὶ τοῦ ἔγχει; et p. 655: Καὶ τὰς δοτικὰς δὲ μόνας (μόνοι Schäfer) διαιροῦσι Σωκράτεϊ λέγοντες καὶ Διομήδεϊ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν οὐδετέρων, ἔγχεϊ, τείχεϊ, ξίφεϊ. Paucissimos qui resistant dativos corrigendos esse iure Roehlius intellexit; igitur Z 126 σῷ θάρσει in θάρσεϊ σῷ exemplo θαρσεϊ ᾧ (H 153) mutavit; Ψ 719 οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι οὔδει τε πελάσσαι collato versu κ 440 correxit in σφήλας οὔδασδε πελάσσαι; et X 299 τείχει eleganter emendavit in τείχεσσ'. His de coniecturis copiosius infra dicam: nunc addo fugisse eum exemplum τάχει Ψ 515, praetermisisse Odysseae locos γ 91. χ 460, cum errore (p. 30) attulisse φάει P 637 'ante vocalem positum'. Cetera a Roehlio animadversa singillatim referre longum: nos tantum dignissima quaeque laudare iuvat; id unum dolemus, quod ille tam arcto gyro quaestiones suas conclusit.

Denique Guilelmus Christ, cum variarum contractionum genus in libello 'die Interpolationen bei Homer' (Sitzungsber. der b. Acad. 1879, I.) itemque synizeseos in libro de re metrica ([2] p. 27 sq.) attigisset, nuperrime in editionis Iliadis prolegomenôn libro secundo materiem ad hanc meam curam spectantem ita congessit atque excussit, ut eodem modo quo spicas legentes insequi divites solent messores, huic et Nauckio succedere me grato animo confitear.

Is antequam in peculiari capite 'de vocalibus diducendis vel contrahendis' dissereret, in duobus qui antecedunt commentariis 'de vitiis ex vetere scriptura natis' et 'de metricis rationibus' multa quasi obiter perlustravit atque emendavit: ex his ad illa quae ipse explorata habeo, ut πεπτεότ', non πεπτεῶτ', σφεδανόν, non σφεδανῶν, lectores relego eaque sola memorabo quibus nonnihil addere posse mihi videor. Quodsi p. 107 inter Ἄρει et Ἄρῃ non disceptavit, nos cum Hoffmanno Roehlio Ἄρῃ praeposuimus. In versu Λ 686, ubi οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' Aristophanes, οἷσι χρέως ὤφείλετ' Arist-

archus maluit, ut Aristophanis lectionem praeferendam esse concedo, ita Aristarchum οἰσῖ χρέως cum Attica correptione, non οἰσῖ χρέως cum contractione duarum vocalium legisse arbitror. Θρέικες trisyllabum — producta forma Θρήικες Δ 533 K 434 haud scio an digammi obsoleti vim prodat*) — iam apud Nauckium proponitur, a Christio in textu exaratur: item δήιος rectius δέιος quam δῇος legi iam monuerat Nauckius Mél. Gr.-R. IV, 127. Ahrensii coniectura οὐρανόθι πρῴ (Γ 3) a Christio non solum confirmata, sed etiam in formulam ἠῶθι πρῴ (Λ 50 ε 469 ζ 36) translata primum mihi dubitationem iniecit, cum πρῶι, nusquam πρῴ Homero usitatum, cernerem et id, quod proprie πρόϜι (Curt. Et.[5] 284) fuisset, aliquanto difficilius in πρῴ coire videretur: sed πρῴην et πρῷρα formae hoc contractionis genus satis excusant. Quae a verbis ἄνωγα et γέγωνα proficiscuntur formae, in libris plerumque confusae, tandem a Christio extricantur.

Idem in capite ‚de metricis rationibus‘ cum versus ὁλοσπονδείους aliosque ob nimios spondeos languidos solutis contractis formis ut (χήτει, Πάνθου, σύγχει) pristino nitore adornasset, versus quos vocant ἀκεφάλους aut excusavit aut correxit; in quis cum eos secutus esset qui X 236 ‚ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ'‘ in ‚ὃς τλῆς εἵνεκ' ἐμεῖο', transponerent, ego facilius duco ‚ὃς δὴ τλῆς ἐμεῦ εἵνεκ'‘ — (ὃς δὴ cf. B 117. O 291. Φ 315. Ω 167. η 156) — sive ὅς ῥ' ἔτλης.

In extrema huius capitis parte de synizeseos usu tres leges p. 123 Christius constituit, quas infra larga exemplorum copia comprobabo: eam aut in iis vocabulis accidere quae alio modo numeris includi non possent aut in extremo pede hexametri aut denique ante caesuram penthemimerem: prima lex cum per se intellegatur — tamen in hac quoque re ne fallamur cautissimos esse decet nos — secunda tertiaque inde

*) Sed haec non unica forma: Θρήικας B 844 K 487 Θρήικα B 595, Θρηικίης N 13 Θρηίκιοι K 559. Θρηίκιον Φ 230. 808. Θρηικίῳ N 577. Θρῃκῶν E 462 (in versu a Nauckio notato) metro stabilita.

factae esse videntur, quod intervallum maius in fine versus, minus in quinaria caesuraubortum maiore et quasi superfluo vocalium pondere expleri poterant.

Dein Christius in fine versus elisionem admittit, ut non solum Ζῆν' sed etiam κρέ' ι 347, ubi libri ἀνδρόμεα κρέα, scribi mallet. At pluralis κρέα (κρέFa) cum non sit ex κρέαα ortum sed heterocliton secundae declinationis — semper pyrrhichius est, ut α 112. γ 33. ι 162. 557 . . eodem modo quo γέρα (⏑ ⏑), — facilius contractionem admittit, praesertim cum etiam ῥέα (ῥέFα) M 381 e. Υ 101 e*) in libris vetustioribus non facile expelli queat.

Quae in capite 'de formis veteris graecitatis' insunt, pleraque ut genetivos αω εω, αων εων et accusativos in υς infra tractabo, pauca nunc praemitto et suppleo: sic Ἄλτεω Φ 86, quod ille pag. 137 Ἄλτα' scribit, trisyllabum esse potest; p. 138 ad genetivos in -εω ante consonas positos Ἀίδεω λ 635, Μενοιτιάδεω Π 554 addendi; p. 139 in secunda linea removendum est ἐριθηλέων E 90 cum sit tertii non primi ordinis; p. 142 μεγάροισι γοῷμεν et χρυσέῃσιν ῥάβδοισι praeferenda esse demonstrabo.

In capite de medio digammo (p. 170) Christius catalogum formarum quae restitui digamma praefracte vetant exhibet: e quibus κοῖλος et κρέα iam commemoravi; alia, ut ἄτη ἄσατο Ὀδυσεῦς οἰός οἴω ἆθλον τεχνῆσαι τιμῆς καιρουσσέων postea tractabo; tres vero voces quae superant, ἦρι λούσῃ τεθνεῶτι, statim inquirere mihi liceat. Et ἦρι, quod ex analogia ἠέριος proprie ἠ(F)έρι sit necesse est, non comparet nisi in carmine iuniore I 360 et in Odyssea τ 320, υ 156; ceterum I 360 haud scio an inceperit: ἠέρι Ἑλλήσποντον, non ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον. Neque nomine ἠριγένεια adverbium contractum ἦρι satis firmatur: ἠεριγένεια enim versu includi nequit; de origine cf. Curt. Et.[5] p. 400. 401. Dein λούσῃ in versu Ξ 7

*) littera «e.» numeris versuum apposita significat vocabulum antecedens in exitu versus sive sexto pede collocatum esse.

θερμήνῃ καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα,

cum λοετρὰ antecedat, ferri posse nego. Sanavit locum Nauckius scribendo θερμήνῃ λοϜέσῃ τε, cum hiatu iusto, non sine libri D adminiculo, qui λούσηδ' omisso καὶ exhibet. Simili modo τεθνεῶτι τ 331,

ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες

ubi τεθνειῶτι DM, τεθνηῶτι Augustanus, idem correxit reponendo ζωῷ, τεθνειῶτι δ'; forsan simplicius emendabitur: ζωῷ, ἀτὰρ τεθνηότ' ἐφεψιόωνται (τεθνηότα, -ότας etc. T 300. N 659. P 401. 435. φ 84. ο 23. ω 20. 56; ι dativi eliditur decies septies, v. La Roche, Einleitung § 30, idque in caesura quinaria K 277. Λ 544. Ω 26). Quodsi Christius (proll. § 110, p. 183) duobus formis τεθνεῶτι τ 331 et περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα υ 14 detineri videtur, quominus participiis perf. act., quorum suffixum vat esse in sanscrita lingua constat, spirantem Ϝ (τεθνηϜότες ἑστηϜότες μεμαϜότες) reddat, ego alteram formam eliminasse mihi videor, alteram excusatam esse censeo, cum in extremo versu reperiatur, nisi corruptela gravior latet (fort. βιβῶσα vel potius βιβᾶσα, v. λ 539). Et Sonne quidem (K. Z. XIII 440) se una forma prohiberi negat, quominus Ϝ inserat: „die synizese τεθνεῶτι, welche allerdings auf τεθνηότι, nicht τεθνηϜότι deutet, kann den Schluss nicht stützen, dass in τεθνηϜότος der Spirant bereits verstummt gewesen. Richtiger würde aus der Seltenheit dieser Synizese geschlossen, dass der Spirant der Grundform noch so ziemlich in Kraft gewesen sei."

Ad Christii prolegomena unde digressus sum redeo. Qui in supremo secundi libri capite quod inscripsit 'de vocalibus diducendis aut contrahendis' idem quod nobis proposuimus tractavit. Et postquam tribus litteris σ, Ϝ, j diphthongos Atticae dialecti olim secretas esse exemplis collatis demonstravit, primum duo contractionum genera, unum metri causa factarum, alterum in clausula versuum extantium, ut satis per se excusata praemittit. Prioris generis exempla, a Christio arctioribus quam antea factum erat finibus descripta, si per-

lustrabimus, non tantum excusata ea videbimus, quod alio modo numeris includi non poterant, sed ne omnibus quidem in versuum pedibus usurpata: etenim in eiusmodi vocabulis miram quantam rationem s e d i s qua ea collocaret habuit poëta.

Sic in tertia sede seu ante caesuram quinariam πρωτοπαγεῖς πρωτοπαγέα αἰνοπαθῆ τεμένη ὑφερεφέα ἀλλοϊδέα ἀσινέας Ἐρέβευς (λ 37) αἰκῶς εἰλεῦντο σφαραγεῦντο (ι 440) οἰνοχοεῦντες οἰκέοιτο ἀμφιβαλεῦμαι λωτεῦντα inveniuntur; in quarto pede fere omnia participia extant necessitate illa contracta, ut γουνούμενος φοβεύμενος αἱρεύμενος ἱκνεύμεναι, item verba ut θηεῦντο K 524 σφαραγεῦντο ι 440, in fine vero hexametri futura medii καμεῖται ὀμεῖται ὀλεῖται μαχεῖται. Cetera quae aut hac aut alia excusatione carent ut infra pluribus edisseram, non possunt suspicionem non movere. Ut exemplo utar: Ἀγέλεως χ 131^2. 247^2 cur poëtae dicendum erat, cui Ἀγέλαος praesto esset? Quid? eundem quem Πηνέλεως dicere debuisse concedemus, nonne ob eandem metri causam Μενέλαος semper dixisse scimus? Quamobrem optimo iure Nauckius, cum in codice Augustano
αο εο
modo Ἀγέλεως (χ 131) modo ἀγέλαος (χ 247) scriptum esset, ceterum ἀγέλαος ap. Eustath., in edit. Florent., in libris KPRS (χ 131) et in codd. FIMQV (χ 247), quin etiam duobus Iliadis locis (Θ 257. Λ 302) numeris stabilitum extaret, sic versum emendatum edidit: τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπε.*) Neque νεικεῦσ' formam necessariam esse putabimus: νεικείουσι dicere poterat idem qui νεικείω, -ησι, -ων, -εσκε dixit; at non est idem: hesiodeus enim rhapsodus omnes hos versus (Y 213—255) consarcinavit: nam Y 224^b = Hes. theog. 278, qui post hunc versum additur = Hes. theog. 279, v. 227 = Hes. fr. 221, vv. 249 et 250 similes Hes. op. 403 et 721.; ceterum χαρακτῆρα Ἡσιόδειον produnt sententiae (γνῶμαι) accumulatae et recentiorem originem

*) v. Mél. Gr.-R. III 267; εἶπον cum dativo iunctum invenias e. g. E 600. Z 75.

ordo strophicus (2; 4 × 4;*) 4 × 3; 4 × 2; 1, 2, 3). — Tum λελουμένος E 6 et πλυνέουσαι ζ 31 equidem non contracta habeo: illud a radice λοϜ (λόϜω saepius usurpat Homerus) liquefacto digammo recte descendit; hoc non ad praesentis stirpem productam (πλῡνω), sed ad futuri correptam (πλῠνῶ) pertinere apparet. De ceteris in paragrapho 103. formis congestis infra dicam: unam θαρσῶν iam nunc sollicitare iuvat in versu E 124[1]

θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι.

Praesto erant poëtae aut θαρσήσας, ut Υ 338, aut θαρσείων a voce θάρσος derivandum ut νεικείω a νεῖκος. Cur igitur insolito in pede participium contra usum (v. i.) contrahere mallet? Mihi prisca versus forma quae maiorem quoque spiritum ederet fuisse videtur: Νῦν θρασέων, Διόμηδες; de metathesi dicam infra s. v. θάρσος. Transposuisse videtur, qui spondeum primae sedi inculcandum putaret.

Alterum contractionis genus, in versus clausula excusatum, exemplis infra augebo.

Dein ι vocalem facilius cum antecedente in diphthongum coire Christius contendit: quamquam exempla quae attulit γήρᾳ δέπᾳ σέλᾳ Ἄρει (v. s.) κελαινεφεῖ ὑπερμενεῖ ἐυστρεφεῖ Ἄργει γένει non omni suspicione carere infra apparebit: poterat afferre dativos in υῖ ob cognatas vocales fere omnes contractos, quos postmodo commemorabimus.

Verba δῄουν et γουνοῦμαι 'quamquam vix casu factum est ut omnibus locis solvi possint', tamen factum consulto ob id esse contendas quod primam versus sedem tenent; vid. infra.

Exin sequentibus in paginis Christius magnam copiam verborum nominum vocabulorum contractorum, 'quae neque tam facile emendando tolli possent, pleraque in Odyssea et in recentissimis Iliadis partibus extarent' congessit congestisque interdum signum interrogationis appinxit, sicubi eorum

*) non enim eiciendus v. 224 sed cum insequente qui in codd. C. et Stuttg. (Harl. Cant.) traditur recipiendus.

scripturam incertam et dubiam esse sentiret. E quibus cum aliquam partem paragraphis 106—111 singillatim tractet, harum quoque rationem tabulam illam perlustrando habebimus.

Quamquam me quidem non praeteriit emendatoris provinciam latius patere quam editoris et esse facilius coniecturas in commentariolo proponere quam in textu auctoris perscribi iubere, tamen vellem signum illud interrogandi pluribus vocabulis appictum esset. Quodsi ego aliquam partem eorum aut modo aut postea emendando amoturus sum, nihilo minus tantum abest ut Christii cautionem in proponendis coniecturis non laudem aut approbem, ut mihi ipse nimiam interdum audaciam irrogem eoque veniam lectoris iam nunc petam.

λ ο F έ ω verbum medium digamma diphthongo ου soluta dudum ubique fere recepit praeter Ξ 7 (λούσῃ), de quo iam diximus, et formas λούσατε ζ 210 λοῦσθαι ζ 216, ἀπολούσομαι ζ 219.*) Quae formae etsi non in antiquissima Odysseae parte feruntur, tamen ne in recentissima quidem: adde quod et eodem in carmine soluta λοFεσσάμεναι λοFέσσατο λοFέσσομαι (vv. 96. 227. 221) metro stabilita sunt et carmen aetate infimum ω solvere patitur λούσαιτο (ω 254), λοῦσεν (ω 366); qua de causa tres illae formae suspectae sint necesse. Et versum ζ 210

λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο

Nauckius censet exordium habuisse: δείξατέ τ' ἐν ποταμῷ. At perspicuum est Nausicaae puellas Ulixem loturas fuisse aut lavanti futuras auxilio, nisi ille secedere eas iussiset; igitur λούειν non sensu caret, sed forsan sic formandus versus: ἐν ποταμῷ δὲ λοFέσσατ', ὅθι σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο (δ' habent APSV); sive: νίψατέ τ' ἐν π'., cf. μ 336. Tum ζ 216:

ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσιν;

Nauckius scribit neglecta caesura ἤνωγον δὲ λοFέσσασθαι; equidem propono

---

*) vide Nauckii observationes, Mél. Gr.-Rom. IV 55 sq. (Buttmann, Sprachl. II 236).

ἤνωγον δ' ἄρα μιν ποταμοῖο ῥοῇσι λόϜεσθαι.

Denique ζ 218. 219:

ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιῒν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ . . . .,

Nauckius reposuit ἀπονίψομαι; ego, siquidem Bentleii audaciam, duorum versuum verba E 682. 683 propter digamma invertentis, fas erit sequi, ausim mutare: ὄφρ' ἐγὼ ἅλμην αὐτὸς ἀπ' ὤμοιϊν γε λοϜέσσομαι . . . (cf. Θ 194. Π 663. P 126. T 412. φ 118). Quodsi Christius Π 669. 679 solutam formam λόϜεσον reponere veritus est, ne iusto volubiliores numeri fierent, trochaeos retardantes versibus 674 et 675 iure ego concedam, sed antecedentibus propter vocabula κραιπνοῖσι (671) et ὦκα (672) dactylos inserere nullus dubito.

Θεός nomen apud Atticos scriptores saepenumero monosyllabum hanc licentiam duobus solis versibus A 18 et ξ 251 apud Homerum arrogavit: quorum priorem Bentlei ingenium tam feliciter sanavit, ut Christius haud cunctanter ὔμμι θεοὶ μὲν δοῖεν in textum receperit (ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν libri); alterum versum ξ 251

θεοῖσίν τε ῥέζειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι difficiliorem ad emendandum Nauckius in editione sua ita tentabat: „ῥεζέμεναί τε θεοῖς"? Miror quod alterius coniecturae „δαίμοσί τε ῥέζειν", quam fecit Mél. Gr.-R. IV, 441, nullam iam habuit rationem. Nam et simplicior est et facillime fieri poterat, ut in locum δαίμοσι, quam vocem homerica illa notione (θεῶν) postmodo privatam esse constat, illud θεοῖσιν succederet.*)

Στέατος φ 178. 183, in versu ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τρόχον ἔνδον ἐόντος, si Atticorum usum scriptorum spectes, proprie amphibrachyn esse colligas ex locis Alexidis ap. Athen. 7, 326, e:

τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμών, στεατίου

et Diphili ib. 4, 428 (38)

---

*) cf. δαίμοσιν ἀρήσασθαι Z 115.

παχὺς ὠνθυλευμένος στέατι Σικελικῷ;

igitur ut bene in iambo, ita in hexametro male inesse poterat, nisi synizesi admissa quae ideo gravior est, quod stirps eius στεϝαρτ fuisse videtur, cf. Curt. Gr. Et.[5] p. 212. Hoc igitur si effugere volemus, aut στ positionem non efficere aut abici sibilantem initialem posse nobis statuendum erit, cuius utriusque rei exempla sunt Σκάμανδρ(ι)ος (B 465. 467. E 36. 49. 77)*) et σκέπαρνον (ε 237. ι 391): aut enim in his ne σκ quidem antecedentem syllabam producit, aut Κάμανδρος cum libris deterioribus (G. L. Mor. Harl. Lips. Bar. etc.) et κέπαρνον (Q -- Vind.) scribendum; ceterum iam et schol. A 1, Φ 2 Κάμανδρος memorant. Sed vide ne alio modo difficultas expediri possit; illud enim, quod initio posuimus, στέατος vocem esse amphibrachyn, ut in Atthide exploratum habemus, ita Homerico sermoni abiudicabimus, siquidem recte Brugman(n) (Curt. St. IV 115. 165) hanc vocem transmutatione quantitatis ex * στήᾰτος (cf. φρείᾰτα vel φρήᾰτα Φ 197 epicum, φρέᾱτα atticum, Curt. Et.[5] 303) ortam esse censuit. Igitur facilius versum illum φ 178 ita corrigere nobis licebit:

ἐκ δὲ στήᾰτος οἶσε μέγαν τρόχον ἔνδον ἐόντος;

etenim οἶσε priscus imperativus χ 106. 481, ut οἰσέτω οἴσετε alibi occurrit, cuius in locum vulgarem illum ἔνεικε successisse perquam probabile est. At altera e versu φ 183, qui illum iterat, oritur difficultas: etenim ut οἶσε hoc in versu indicativi sensu accipiamus cogimur. Quid igitur? An tam artis finibus usum dicendi Homeri aetate circumscriptum putamus ut aoristi

*) adde E 774. Π 329. Z 402 Λ 499. M 21. Υ 74. Φ 124. 223. 305. 603. X 148. Υ 174. Varr. lectt. Κάμανδρος congessit La Roche, Hom. Unt. p. 43. — Hoffmann, (Φ u. X der Ilias) proll. p. 117, σ in Σκάμανδρος tenuem sibilantem esse putat non necessariam; analoga esse (σ)μικρός, π(τ)όλις: melius Kühner (griech. Gramm. I p. 71) exempla Homerica affert: (σ)κίδνασθαι Π 375. Ψ 227 σκέδασεν P 749, κεδασθέντες B 398; κάπετος proprie σκάπετος; alia ap. alios. Cf. etiam Curt. Et.[5] p. 693 sq.; et Lobeck, Path. Elem. I 125 sq., qui dum κέπαρνον Κάμανδρος damnat, magnam exemplorum copiam ministrat. —

*οἶσον imperativum solum et infinitivum (Γ 120. Ψ 564) ideo quod casu superstites sunt, in ore hominum viguisse concedamus?

De ceteris formis a Christio collectis aut iam dixi aut posthac suo ordine dicam; ea quae de ἄκων ἆτος ϑέιος ὀάρεσσι κρεάων*) referuntur, cum nec novi aliquid nec melius addere possim, hoc loco memorasse sufficiat.

Anno ante Christii Iliadem editam in lucem prodiit Aug. Fickii editio Odysseae (Göttingen 1883), cuius si praefationem perlegemus, tandem ille extitisse nobis videtur qui Homeri carminibus, omnibus vitiis librorum et grammaticorum erroribus sublatis, pristinam formam et omni parte aequalem redditurus sit. Sed si rationes eius scrutabimur, non eam dico qua aeolicas formas Homero suo restituit (hanc enim ei libenter concedemus), sed illam qua partim ionicas formas, cum suis versibus obstarent, eliminavit, partim propter illas magnam versuum seriem extrusit (p. 302 sq.), non modo non assentiemur sed adversari cogemur. Etenim cum praeter digamma omissum certissima ionicae interpolationis vel redactionis indicia contractas esse formas sibi persuasisset, has ita adortus est, ut quattuor de causis eius ratio prudentibus ac circumspectis existimatoribus non improbari non possit. Primum enim, id quod iam Christius in recensione libri eius (Philol. Anzeig. Nr. 2. 3, 1884, p. 97 sq.) clara in luce posuit, non eadem cura ac diligentia qua Nauckius rem tractavit, ut omnibus exemplis congestis demonstraret, qua ratione, quibus versibus emendandis, quibus damnandis aut solvi aut eici possent quae molestae viderentur contractiones, sed ut unam alteramve formam obiter stringeret, non homericam esse affirmaret, ferri se posse negaret. Monuit Christius tali modo de

*) unam quae restat contractam formam κρεῶν (ο 98) equidem non corrigere sed quod in parte Telemachoiae extat, indicium recentioris originis habere malo.

formis Ἑρμῆς γῆ ἕως eum parum circumspecte iudicasse: addo duo alia contractionum genera, quae non agmine composito impugnavit sed quasi velitum ritu singulas sollicitavit: genetivos plur. in -έων (v. δ 353. 604. 723. 813. υ 70. μ 318. etc.), in Iliade saepius quam in Odyssea occurrentes quomodo aut effugere aut excusare possemus, ne verbo quidem attigit; item η 201 ἐναργεῖς cum vexaret, de nominibus quibus in-ες (-ος) desinit thema, omnibus observare debebat, non addere neglegenter 'vielleicht sind alle Stellen, wo diese unhomerische Form vorkommt, jüngeren Ursprungs.' Tum Kirchhoffium secutus ex eo quod in multis carminum partibus, ut fabula Veneris et Martis (ϑ 266—369) vel hortis Alcinoi (η 103 - 131) vel ultimo libro ω, passim recentioris Iadis formae inveniuntur, quarum in locum aeolicas substitui metrum non patiatur, non modo hoc demonstrari censet, redactorem illum Kirchhoffianum ex Ionum gente fuisse — hoc enim dudum inter omnes constat, — sed quasi tacite illud quoque genuinam Odysseae formam esse aeolicam. At partes illae non modo ab aeolico sermone abhorrent, sed aeque ab Iade antiquiore, neque tantum in aeolico Homero, sed ne in genuino quidem illo Ionico poëta tolerabiles sunt. Dein Fickius, qui tot tantaque novavit neque verborum ordinem curavit, saepenumero eicere versus quam recipere coniecturas vel probabilissisimas maluit, scilicet ut Cynaetho suo illos tribuere posset; sic α 183 πλέων, δ 282 ἦ εἰπέμεναι, χ 242—247 Ἀγέλεως Nauckius tam feliciter emendavit, ut propter dubias has formas non totas series versuum damnare deberet; vel quidni φ 165 ἀντία Fῆς cum Nauckio legemus? Quid? Nonne ipse Fickius argumenta sua e sermone Homerico petita saepissime debilitavit, cum coniecturas facillimas praesto esse adderet? Sic cum α 225 et alibi χρεώ offenderet, addidit per uncinas 'wofür man freilich zur Not χρὴ setzen könnte'; similiter in libro ω: προυχούσῃι (82) 'liesse sich προεχούσῃι lesen'; κατὰ δώμαθ' ἑκάστου (188) 'wofür sich allerdings δῶμα lesen liesse'; ἐκτήσω

ἄκοιτιν (193) 'liesse sich ἐκτῆσα' lesen'; υἱεῖς (387) 'wofür man allerdings υἷες lesen könnte'. Talia argumenta obsunt ei magis quam suffragantur. Denique quod magis etiam vituperabimus, una eademque forma ionica in carmine aeolice transcripto tacite corrigitur, in ionica redactoris illius lacinia aperte ut ionicum arguitur vitium. Ut exemplo illustri utar, quid si versum spectes, interesse statuas inter φιλοίη δ 692 e. et φοροίη ι 320 e? At illud argumentum ionicae originis esse Fickius vult, hoc in φορῆοι clam mutavit. Rationem et constantiam si cui deesse argumentationi videbimus, cauti et increduli ab ea recedemus.

Post tot virorum doctorum in Homeri sermonem merita inaudita me afferre posse vel intentata tractare quivis negabit: nihil igitur aliud restat quam ut numeros exemplorum adaugeam, sedes formarum metricas inquiram, insolita modo excusem modo corrigere coner, cura maioris fere operae quam lucri. Itaque primum de contractis ordinum singulorum nominum formis dicam, tum de pronominibus personalibus, dein de verbis contractis, de contractae formae futuro, denique de reliquis quae huc pertinent vocabulis disputabo.

II.

De nominibus primi ordinis.

Primi ordinis genetivi et singularis et pluralis numeri primi hoc loco tractandi sunt, quorum sonora varietate eam qua Homerus usus est dialectum ceteris praestare constat. Et singularis genetivus nominum masculinorum quorum in ᾱ desinunt stirpes, suffixo 'sjo' adiecto formatus has varias mutationes pati succincte praemittam (v. G. Meyer, Griech. Gramm. Leipz. 1880 pag. 292 sq.):

*ᾱ+sjo

ᾱο vet. graecit., epic., boeot.,

εω ion. ᾱ dor. lesb. αο arcad. cypr.

εω c. syniz.

ω simplex.

ᾱο veteris graecitatis, non aeolicus terminus in Iliade centies sexagies septies traditur — nonnumquam cum codd. minorum errore, ut Θ 100, Ν 646, Π 686 — in Odyssea vero septuagies septies idque non modo quod hoc carmen aetate aliquantum inferius est, sed etiam quod minor in eo copia nominum personalium; verum in utroque carmine certis versuum sedibus hic terminus invenitur, aut tertia aut quinta aut sexta, quarum in tertia quidem sextaque sede clauduntur dimidia pythii versus. Rarissime haec lex neglegitur: quater divisae vocales αο inter quartum quintumque pedem: Ν 415. λ 277: πυλάρταο κρατεροῖο; quam clausulam imitatur Θ 367 πυλάρταο προέπεμψε et Ψ 848 Πολυποίταο κρατεροῖο. Tum in secunda sede tria Iliadis exempla, sex Odysseae:

Αἰνείαο Ε 263. 323. ἀργεστᾶο Λ 306.
εἰς Ἀίδαο δόμους κ 175. 491. 564. ξ 208. Τειρεσίαο λ 151.
Ἑρμείαο ο 319.

Memoratu dignum quod schol. A ad E 263 traditur ʻΖηνόδοτος δὲ Αἰνείω γράφειʼ idemque ad E 323 ʻἡ διπλῆ, ὅτι Ζηνόδοτος γράφει Αἰνείω· οὐκ ἔστι δὲ Αἰνειώς ὡς Πετεώςʼ, unde Zenodotum Αἰνειῶο declinasse editores, ut Friedlaender, collegerunt. Sed Zenodoti librum etsi ΑΙΝΕΙΩΟΔ habuisse statuam, tamen haud scio an potius in Αἰνείω ὃ δʼ diducendum sit in versu E 323; contra E 263 Zenodotum Αἰνείω δʼ ἄρʼ habuisse conicio, cum Αἰνείω eodem loco E 534 recurrat. Indigna enim mihi videtur res Zenodoteo Homero omnes errores inculcare, Aristarcheo omnes adimere. Denique inter secundum ac tertium pedem divisum Ὀρέσταο, α 40, unicum exemplum.

εω exitus disyllabus uno in versu extat Φ 86 Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι, ubi Christius lectione cod. C ἄλταο nisus iure Ἄλτα' scripsit.

εω cum synizesi legendus exitus in Iliade tricies septies occurrit, duodetricies in Odyssea:

ἀγκυλομήτεω B 502. 319. Δ 75. I 37. (M 450) Π 431. Σ 293. φ 415 ubique in clausula. Nauckius e coniectura «ἀγκυλόμητις?», v. Mél. Gr.-R. IV 108—124.*)

---

*) Iam, quandoquidem dissentio, ea pluribus tractabo, utrum in Homero composita, quorum pars posterior -μήτης sit ut ἀγκυλομήτης, an quae in μητις cadant, ut πολύμητις, sint praeferenda: etenim ingentem compositorum similium materiem Nauckius l. l. e scriptoribus omnium temporum congessit congestaque ita discripsit atque disposuit, ut neque apud quos scriptores extarent neque qua aetate vigerent sed casus tantummodo grammaticos pensitaverit. Quid igitur mirum si in ipso nominandi casu maxima pars in -μητις exit, exempla scilicet Alexandrinorum e faece hausta, denique si formae in -μητις numero praevalent? Pergit Nauckius in hunc modum: 'Apud optumos auctores formas in-μήτης exeuntes omni fide carere, apud posteros ad mala exempla defictas esse; omnes omni in loco sic positas, ut exitus -μητις restitui possit. Quod apud Homerum Saturnus ἀγκυλομήτης cognominetur, hoc inde factum esse quod -της exitum masculini proprium quidam habuerit, -τις feminini, ut ἐργάτης, ἐργάτις; denique nullum genetivum offendere nisi illum saepius iteratum 'Κρόνου πάις ἀγκυλομήτεω', qui male suppositus sit genuinae lectioni 'Κρόνου πάις ἀγκυλόμητις': nam si Iovis mentio fiat, ipsius proprium, non patris attributum nos requirere; certe Iovem quoque ἀγκυλόμητιν appellari posse. Fortasse doctos grammaticos, cum Κρόνου πάις ἀγκυλόμητις invenirent, intempestive revocasse in memoriam hoc Saturni quoque proprium cognomen.' Ad haec ego respondeo: primum si non omnia omnium temporum scriptorumve composita, sed ea inprimis quibus Homerus vetustioresque poëtae sunt usi, e materie Nauckii congeremus, utramque formam pariter in usu fuisse videbimus:

-μήτης: ἀγκυλομήτης Δ 59. Hes. Th. 137. 168. 473. 495. hymn. 4,22. 42.
? αἱμυλομήτης hymn. Merc. 13.
αἰολομήτης Hes. fr. 32,4.
αἰπυμήτης Aesch. Prom. 18.
ἀργιμήτης Phryn. fr. 15. p. 560.
βαθυμῆτα Pind. Nem. 3,53.
δολομήτης A 540 hymn. Merc. 405.

Ἀίδεω Θ 16 [3]. κ 512 [3]. λ 635 [2]. μ 17 [2]. φ 322 [3].
(αἰθρηγενέτεω conicit Nauck. O 171, T 358).
Ἁρμονίδεω Ε 60 [2].
Ἀτρεΐδεω Β 185 [3]. Λ 180 [2]. 231 [3]. Π 76 [3]. Ψ 434 [2]. δ 356 [3]. ι 263 [3].
ἐριβρεμέτεω Ν 624 [3].
Ἴδεω Ι 558 [1].
ἱκ εω Ω 158 [4]. 187 [4].

-μήτης: κλυτομήτης Philostr. imag. c. 13 e Sophocle.
ποικιλομήτης Λ 482. γ 163. η 168. ν 293. χ 115. 202. 281. hymn. Ap. Pyth. 144. Merc. 155. 514.

-μητις: αἰσχρόμητις Aesch. Ag. 222.
αἰολόμητις Aesch Suppl. 1037. Hes. th. 511.
δολόμητις α 300. γ 198. 250. 308. δ 525. λ 422. Aesch. Pers. 93. Suppl. 750.
ἱππόμητις Pind. Isthm. 7, 9.
? κακόμητις Eurip. Or. 1403.
κλυτόμητις hymn. 20,1.
κοινόμητις Aesch. Suppl. 700.
μεγαλόμητις Aesch. Ag. 1426.
πάμμητις Simon. fr. 61.
πολύμητις Ὀδυσσεύς, octagies sexies ap. Hom. — hymn. Merc. 319. XXVIII, 2.
πραΰμητις Pind. Ol. 6, 42.
ποικιλόμητις Soph. fr. 530.

Mittenda certe a Nonno, Oppiano, Gregorio Nazianzeno ficta, ut ἀφθιτό-, ἐμπεδό-, καρτερό- μητις etc.; quibus noviciis si idem quod vetustis illis ius tribueris, composita in-μητις superiora fore liquet. Sed haec leviora: dicendum de Homeri illo Κρόνου πάις ἀγκυλομήτεω. Formam -μήτης in locum -μητις successisse putat Nauckius, quod illa masculini propria haberetur: at non rectum casum uno loco Δ 59 extantem hanc suspicionem movere par erat, sed crebriorem genetivum. Cur hic ferebatur? Cur nemo epitheton Iovi tribuit deformans eundem, quem poëta ‘Ζεῦ κύδιστε μέγιστε‘ alloquitur? Nec vero illud ab Homero alienum patrem attributo exornare, non item filium, ut Σ 18 ‘ὤ μοι Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος’ vel Ε 25 ‘μεγαθύμου Τυδέος υἱός‘. Ceterum moneo duos deos uno adiectivo insignes minime Graecorum decere religionem: qui si quo communi nomine deos implorabant, ἄνακτας illos quidem, ἀνάσσας seu ποτνίας deas dictitabant: ἀγκυλομήτης unius dei proprium. Denique conflatam ἀγκυλομήτεω formam in exitu versu peculiari excusatione defendendam non ita aures coronae offendere par erat; sic in fine plurales ἐφετμέων αὐτέων θυμοραϊστέων alia.

κυβερνήτεω μ 412³.
Λαέρτεω δ 555³. ι 505³. χ 185².
Λαερτιάδεω μ 378⁵. π 104⁵. ρ 152⁵. σ 24⁵. 348⁵. τ 165⁵. 262⁵. 336⁵. 583⁵. φ 265⁵. χ 339⁵.
Μενοιτιάδεω Π 554³. Σ 93⁵.
Νηληιάδεω Λ 618⁵.
Πηλεΐδεω Ο 64⁵. Ρ 195². Υ 85². ϑ 75⁵.
Πηληιάδεω Α 1⁵. 322⁵. Ι 166⁵. Π 269⁵. 653⁵. (Ρ 214⁵ Zen.) Ω 406⁵. 431⁵. 448⁵. λ 467⁵. ω 15⁵.
Πριαμίδεω Υ 77².
συβώτεω ξ 459⁴. ο 304⁴.
Τυδεΐδεω Ε 16². Κ 566³. Π 74³. Ψ 405². γ 181².
Φυλεΐδεω Ο 519².

Docet haec tabella syllabam εω plerumque in arsi secundi tertii quinti pedis conflari; unum ἀγκυλομήτεω in exitu excusatur, unum Ἴδεω versum incipit in novicia fabula Meleagri. Ceterum in quarti pedis arsi ἱκέτεω recens carmen Ω, in eiusdem thesi συβώτεω carmina ξ et ο habent.

Acute Christius (proll. p. 137 sq.) advertit formas Πηληιάδεω Πηλεΐδεω Ἄλτεω Νηληιάδεω Ἀτρεΐδεω, Αἰνείω βορέω (v. i) nisi ante vocales non legi ideoque, cum libri quoque Σ 93 et Φ 86 inter αο et εω exitus vacillent, restituto termino α' i. e. αο numerum synizeseon illarum aliquanto minui idque in veteribus belli Troiani nominibus (Ἀτρεΐδης, Πηλεΐδης); contra Tydidae regis in societatem veteris famae recens recepti nomen ionicam formam facilius admittere. De elisa ο vocali infra dicam; nunc addo Christii opinionem eo quoque confirmari quod Odysseae heroum nomina Λαερτιάδεω et Λαέρτεω idem patiuntur et in Iliadis versu Θ 16 lectio Ἀΐδα', cum sit Ἀΐδαο Plutarchi (de facie in orb. lun. 25), magis quam librorum Ἀΐδεω probanda videtur. Contra Μενοιτιάδα' etsi Σ 93 substitui potest, recalcitrat tamen Π 554

ὦρσε Μενοιτιάδεω ΠατροκλέϜεος λάσιον κῆρ.

quamquam enim libri LS formam in -αο desinentem habent, tamen Πάτροκλος correpta prima syllaba nusquam apud

Homerum sed apud atticos poëtas et Alexandrinos extat.*)

ω terminus non legitur nisi antecedente vocali:

ἐυμμελίω Δ 47^{5}. 165^{5}. Z 449^{5}.

βορέω Ξ 395^{5} Ψ 692^{5}. ξ 533^{5}.

Ἑρμείω O 214^{3}.

Αἰνείω E 534^{2} schol. B 461 (-εω ACDGHLMN. αἰναίαο O). (B 461^{1} libri editoresque inter Ἀσίω et Ἀσίῳ fluctuant.)

Hunc terminum non ex εω contractum esse iudicat G. Meyerus (Gr. Gr. p. 292): intercidere enim solere tribus vocalibus concurrentibus mediam brevem (ε). Quamquam his ex formis Αἰνείω et βορέω evitari posse modo memoravi; certe Αἰνείεω portentum nullo modo ferendum. Ἑρμείω vero O 214 non sine suspicione est; tradit enim schol. A: τινές·

Ἥρης Ἡφαίστου τε καὶ Ἑρμείαο Ϝάνακτος:

nam Ἡφαίστοιο Ϝάνακτος cum Σ 137. ϑ 270 versum claudat, hoc quoque loco transpositum videtur, quamquam Mercurius eodem iure Ϝάναξ audit, ut B 104: hoc enim post devictos Titanes duodecim deorum Olympiorum commune cognomen fuit, (v. μ 290, Pind. Ol. X 49), itaque etiam singulorum proprium (Ζεῦ Ϝάνα, Ποσειδάωνι Ϝάνακτι, Ϝάναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων, Διόνυσος ἄναξ Soph. Ant. 1150, Ἐνυαλίοιο ἄνακτος Archil. fr. 1). Ceterum pluribus hoc persequi non tanti est, cum O 212—217 interpolata videantur.

Primae declinationis pluralis genetivus, compositus ille ex ᾱ thematica vocali et sm̊ suffixo pronominali, hoc quasi stemma originis et mutationis habet (G. Meyer, Gr. Gr. p. 305):

*ᾱ+sm̊

ᾱων, epic. boeot. * ήων (?)

(ᾱον) — έων ion.

ᾱν dor. lesb. — έων c. syniz.

ῶν contr.

*) unicum exemplum quod libri habent Z 479 «καί ποτέ τις Ϝείπῃσ

Epicus veterisque graecitatis exitus ᾱ ω ν centies octogies ter in Iliade, centies vicies ter in Odyssea extat. Quod ad sedem metricam pertinet, ego ipse hanc in rem inquisivi, cum Saycei Angli commentario (Über die Sprache d. hom. Ged., übers. v. Immelmann, Hann. 1881) parum fidei haberem. Extant igitur exempla per versus sedes sic dispertita:

in prima sede, in qua praeter τάων nullum esse per se patet:
decies in Iliade Δ 46. 54. Ε 320. 332. Θ 156. Ι 146. 288. 330. 397. Υ 223.
decies in Odyssea β 119. 121. 294 η 117. κ 352. σ 47. τ 345. 373. χ 424. 463.

inter primam et alteram sedem divisis vocalibus verba Chaonii (⏊ — ⏊) pedis:
octo in Iliade: Μουσάων Α 604. κροσσάων Μ 444. ἀράων Ο 378. Ψ 199. χλαινάων Π 224. εἱράων Σ 531. χαιτάων Ψ 282. νυμφάων Ω 616.
octo in Odyssea: δμῳάων α 435. ο 25. χ 396. φωκάων δ 442. πασάων ζ 107. ἀλλάων τ 326. νυμφάων ζ 123. ρ 211.

in altera sede unum τάων Π 833, antiquo in versu, sed parum sonoro.

inter alteram tertiamque sedem divisis vocalibus verba Chaonii (ˊ — ⏊) pedis, idque ante caesuram quinariam:
tredecim exempla in Iliade: Β 117. 469. Ι 24. Ε 752. Θ 396. Η 340. Μ 264. Ξ 77. Ρ 457. Σ 432. Υ 8. 50. Χ 153.
viginti unum in Odyssea: *α 334. *γ 308. δ 436. ε 443. ζ 122. η 282. ϑ 162. 284. 508. κ 20. 121. μ 404. ν 104. *126. ξ 199. 302. π 62. *416. *σ 210. *φ 65. ω 418*).

[οι A supra lin.] · πατρός» nuper A. Ludwich, Aristarchs homer. Textkritik II 351 sq. analogis versibus Η 87. Ζ 459. Χ 106. ζ 275. φ 324 male defendit, quod optativi insequentes correctionem in cod. A tuentur.

*) Exempla asteriscis notata, tantum Odysseae propria, non Chaonii numeri sunt sed epitriti (— ⏑́ — ⏊).

in quarta sede verba aut bacchii (◡ – –) numeri aut ionici a minore (◡ ◡ – –):

septendecim in Iliade: ἀδινάων B 469. Λαπιθάων M 128. ἁλιάων Σ 432. πυλάων E 789. M 131. 145. 171. X 6. 194. 413. Ω 709. θοάων Ξ 410 O 391. 685. θεάων Σ 364. Ω 615. θυράων Ω 567.

novem in Odyssea: θυράων γ 407. ι 304. π 344. σ 32. χ 91. 107. ἱκετάων ι 270. ῥοάων κ 529. ἁλιάων ψ 326.

inter quartam quintamque sedem vocabula epitriti numeri (◡ – – –) omnia,

undeviginti in Iliade: μελαινάων Δ 191. E 550. 700. O 387. Π 304. P 383. Ω 780. ἀλῳάων E 90. ἁμαξάων H 426. κρατευτάων I 214. θρασειάων Λ 553. 571. N 134. O 314. P 662. Ψ 714. μελισσάων B 87. Ἐχινάων B 625. παρειάων Σ 123.

septem in Odyssea: Μαλειάων γ 287. δ 514. θρασειάων ε 434. Ἀθηνάων λ 322. ὁδιτάων ν 123. μελαινάων ζ 268. φ 39.

in sexta sede, scilicet versus clausula, centum quindecim vocabula in Iliade, duodeseptuaginta in Odyssea, i. e. multo plura quam omnibus in antecedentibus sedibus; perscribere ea longum est.

Conspectus.

Sedes	I.	I. et II.	II.	II. et III.	IV.	IV. et V.	VI.	Summa
Ilias	10	8	1	13	17	19	115	183
Odyssea	10	8	—	21	9	7	68	123

Exaravi hanc tabellam, primum ut appareat formam veteris graecitatis in vetustiore Iliade aliquanto saepius usurpari quam in Odyssea, nisi hoc tantummodo e maiore Iliadis ambitu repetere malis. Quid? Singula quoque carmina ita inter se discrepant, ut in novissimo libro K una forma (v. 126) inveniatur, Odysseae libri ο et υ singula exempla habeant,

η et φ bina. Dein luce clarius est peculiarem exitus άων sedem fuisse sextam; vocabula vero chaonii numeri (– – –), ne spondiacum redderent versum, in priorem eius partem repulsa esse, quaeque epitritos efficerent, a iambo incipientia, necessario post caesuram κατὰ τρίτον τροχαῖον esse collocata; haec secuta esse quae in quarta sede inveniuntur bachii et ionici a minore. Restat ut propter caesuram fieri posse negem, ut in tertia vel inter tertiam quartamque sedem talis vox ponatur; in quinta vero vel inter quintam sextamque nullam esse posse per se patet.

έων disyllabus exitus rarissimus: πυλέων Η 1. Μ 340. θυρέων φ 191.

έων cum synizesi vicies semel in Iliade, undevicies in Odyssea. Vocabula quae fere creticum efficiunt nisi synizesi admissa versu includi non poterant: aut vetere illo termino άων uteretur poëta necesse erat (cf. Christ. proll. p. 138). Tamen rarissima haec synizesis apparet et in vetustissimis carminibus fere nunquam nisi in caesura πενθημιμερεῖ aut in clausula versus.

in prima sede formae quattuor: πολλέων Β 131 (in versibus ab Aristarcho nimis sollicitatis). Μ 236 βουλέων; at πολλέων Ι 544 et δ 813 recentissimis in partibus.

in secunda sede quinque: πρωτέων Ο 656 (sic ACL; προτέρων D, al., reiciendum, v. Ξ 31, 75) aliquatenus excusatur ante caesuram τριθημιμερῆ; cetera Ι 441 ἀγορέων, 566 ἀρέων, Σ 529 ἀργεννέων (sic La Roche ex coniectura, v. i.), δ 723 πασέων, η 107 καιρουσσέων iunioribus in carminibus, oratione Phoenicis, clipei descriptione, Telemachia, in domo Alcinoi descripta.

in tertia sede decem eaeque ante caesuram semiquinariam: Α 273 βουλέων, Γ 273 κεφαλέων, Ι 330. Σ 431 πασέων, Λ 69 κριθέων, (v. i.), Φ 312 πηγέων. η 107 ὀθονέων, μ 318 νυμφέων, ρ 283 πληγέων; accedit ν 56 ἑδρέων, sed melius ἑδέων scribemus, cum et Eust. 1732, 32 variam

hanc lectionem habeat et Λ 534. 581 libri praestantissimi.

in quarta sede sex: Ε 818 ἐφετμέων, qui versus in schol. Ζ 129 ita fertur: ἀλλ' ἔτι σῆν μέμνημαι ἐφετμήν, ἅς ἐπέτελλε; magni pretii hanc varietatem esse dicerem, si „ἅς ἐπέτελλε“ non duobus vitiis scateret; ceterum μέμνημαι cum accus. Ζ 222. Ι 527. ξ 168. — Δ 117 μελαινέων ἕρμ' ὀδυνάων, versus ab Alexandrinis vehementer impugnatus, qui de notione vocis ἕρμα ambigebant: nostrates critici venustissimum versum non sollicitant. Tamen μελαινέων haud scio an suo loco non sit: maluerim equidem πτερόεντ', ὀδυνάων ἕρμα μελαινέων. — Tum Λ 536. Υ 501 ὁπλέων a plerisque contrahitur; equidem illud monuerim πλ consonas in τειχεσιπλῆτα Ε 31. 455, πρωτόπλοον ϑ 35, προσέπλαζε λ 583 positionem non efficere (v. La Roche, hom. Untersuch. p. 3) et his ὁπλέων adici si minus oportere, attamen posse. — Relinquuntur πασέων υ 70, ϑυρέων φ 47.

in quinta sede tres: Φ 243 ῥιζέων (ab editoribus restitutum, v. i.) in versibus Theomachiae antecedentibus pariterque inferioris aetatis. — κρηνέων κ 350 (in versu dubio), ψυχέων χ 245.

in sexta sede duodecim: ἐφετμέων Α 495 (δ 353), αὐτέων Μ 424, ϑυμοραϊστέων Π 591. Σ 220. Ἀϑηνέων γ 278 (hymn. 1, 30), πασέων δ 608. χ 443. 471. ἁπασέων ϑ 284. ναυτέων ι 138. κυνοραιστέων ρ 300. ὠτειλέων ω 189.

Formas ῥιζέων ἀργεννέων κριϑέων ab editoribus invitis libris qui -ῶν habent, iure restitutas esse docet analogia.

Denique -ῶν contractorum genetivorum exempla, quae iam La Roche congessit (Ztschr. f. d. östr. Gymn. XXV, 1874, p. 407), nulla extant nisi quae aut vocali ι antecedente excusentur aut a tritissimis vocabulis, articulo vel pronominibus quibusdam descendant. Prioris generis haec sunt:

Σκαιῶν Γ 263³. Ζ 307⁴. κλισιῶν Ψ 112³. δμῳῶν τ 121³ (σὺν τῷ ι καὶ περισπωμένως, ϑηλυκὸν γάρ ἐστι. οὕτως Ἀρίσταρχος

καὶ Ἡρωδιανός, schol. H Vind. 133.) — Versum claudunt παρειῶν Ω 794. δ 198. 223. λ 529. π 190. τρυφαλειῶν M 339. Μαλειῶν τ 187. παλαιῶν β 118. — θεοπροπιῶν Z 438 Nauckii coniectura non necessaria: aut enim θεοπροπίων retinendum aut θεοπροπέων (D, Lips.), cf. A 109. B 322. Ex altero genere numerantur haec feminina:

τῶν E 424. K 253. O 656. Σ 50 (hoc loco τάων pro τῶν δὲ καὶ ante vv. 39—49 interpolatos scriptum fuisse liquet); μ 64. 321.

σῶν E 818 (A C D, σέων Ar.), v. p. 39.

αὐτῶν T 302. (ἀλλήλων ε 71. forma gen. masc.).

Quo jure Leo Meyer in libello qui inscribitur Gedrängte Vergleichung d. griech. u. lat. Declination (Berl. 1862), p. 28 et 87 postulet, ut in locum omnium formarum in εω et έων exeuntium breviores in ω et ῶν succedant, velim ipse causis allatis persuadeat. Equidem ingratas illas formas plerasque eliminari aut excusari posse interim satis habebo. Quid? nonne Herodotus tot annis post Homeri aetatem δεσπότεω βορέω τιμέων οἰκιέων νεηνιέων dixit? Sed hic a traditione librorum pendemus: tituli ionicae dialecti servati, quos G. Erman in Curtii Stud. (V, 250—310) tractavit et excussit, viginti septem genetivos in -εω habent, tres — [Παν]αμύω, Πακτύω, Πακτίω*) — in simplex ω desinentia, cuius rei eandem causam attulit vir doctus, 'cum in illis consonans vocali ε antecedat, in his vocalis υ aut ι, ita ut servato ε tres concurrerent vocales'. Pluralis quoque exempla ἀλλέων (ΑΛΛΗΟΝ) in titulo Naxio saec. sexti (Roehl I. G. A. 407 = Cauer[2] 516), νυ[μ]φέων (C. I. G. 2423 c) e saeculo quinto a. C., Ἀμφιπολιτέων (C. I. G. 2008, 4) e saeculo quarto servantur. Fac libros Homeri gen. in -ω et ῶν habere: acutissimus quisque diductos in -εω et έων restituere properaret.

Praeter genetivos perpaucae formae prim. decl. contrahuntur, eaeque in Odysseae partibus recentissimis. Sic

*) l. l. pag. 294 sq.

συκέαι, η 116 [1], in descriptione domus hortorumque Alcinoi, a Friedlaendero (Phil. 6, 669*) primum damnata, ceterum strophice composita (5, 4, 5, 5, 5, 5 = 103–131)**); item συκέαι λ 590 in necyia, denique συκέας ω 341, μηλέας ω 340 in carmine recentissimo.

Terrae nomen apud Homerum modo γαῖα esse modo γῆ constat: e quibus haec ex γέα (γέFα) contracta ut χρή ex χρέα[1]), — quo iure L. Meyer (K. Z. V 373) e γάFα ortum esse dicat, non intellego — in Iliade quidem quater extat versuum initio Γ 104. Ο 24. Τ 259. Φ 63, quam versus sedem rariores formas interdum admittere Roehlius (v. s.) exemplis ostendit; in Odyssea septies γῆ: λ 167 [1]. 302[3]. 482[1]. μ 27[3]. ν 233[1]. ρ 237[2]. ψ 233[3]. Quamquam hos locos corrigere velle insanae audaciae est, tamen versum Φ 63, procul dubio corruptum 'γῆ φυσίζοος (-ζωος C D, al.), ἥ τε κατὰ (om. D, al.) κρατερόν περ ἐρύκει' obiter tentabo. Secundam partem fuisse «ἥ τε κρατερόν περ ἐρύκει» ita ut caesura restituatur, admodum verisimile est, cum in talibus enuntiatis (relativis) τε ictum quarti pedis tenere soleat, cf. Α 279. Β 471. Γ 34. Ε 52. Ι 39. Κ 224. Λ 554. Ξ 203. Σ 309. α 338. ϑ 162. ι 268. κ 350. 493. λ 125. 637. μ 360. ν 408. ξ 80. 223. ο 421. π 6. σ 273. 373. τ 161. 188. χ 464. ω 507. Priorem vero partem (quam Christius γαῖα φερέσβιος esse voluit, non mutata secunda parte) equidem γαῖα φῠσίζωōς scribendum censeo: etenim φυσίζωος proprie φυσι-ζοFjος, i. e. ἡ τὰ ζῳὰ φύουσα (cf. ἄζωος), sed in clausula illa φυσίζοος αἶα Γ 243 metrica licentia ω correptum, ut in ἥρωος, ζ 303, ἥρωι ϑ 483. Ceterum anceps et hoc loco correpta prima syllaba nominis φυσίζωος nescio an defendi possit analogia nominum τανυσίπτερος, ἐρυσάρματες, ἐρυσίπτολις.

---

*) v. infra.

**) Ordinem strophicum aut recentioris originis aut Hesiodeae doctrinae indicium esse nunc obiter moneo, alio loco demonstrabo.

[1]) χρή in Iliade: a) versum incipit Α 216. Ι 309. 627. b) in exitu: Η 109. Κ 479. Ν 235. 463. Π 492. 721. Τ 67. 420. Υ 133. Χ 268. Ψ 478. c) in medio versu Β 24[1]. 61[1]; Δ 57[2]. Ε 490[2]. Η 331[2]. Ι 100[2]. Μ 315[2]. Π 631[2]. Τ 228[2]; Τ 149[3]; Ν 275[4]. Ψ 644[4].

Simili modo Minervae cum duplex nomen sit, alterum brevius Ἀθήνη, productius Ἀθηναίη alterum, quo loco alterutro Homerus utatur inquirere non alienum videtur. Et Ἀθηναίη quidem semper in medio versu usurpat, Ἀθήνη vero quod licet contractum non sit — etenim ex Αθ — ανθ et -ήνη suffixo (cf. σελ-ήνη γαλ-ήνη, Di-ana) constat, v. Curt. Gr. Et.[5] 251 — tamen pro contracto poëta habere nec nisi certa in versus sede ponere videtur; nam claudit versus plus quam ducentos exceptis novem locis, quibus e sexto pede in quartum relabitur, semel (Ο 123) in secundum: Ε 260[4]. 430[4]. Ζ 297[4]. 301[4]. Υ 192[4]. ζ 291[4]. π 260[4]. τ 2[4]. 52[4]. Ex his tamen tres in suspicionem vocare ausim; primum Ε 260:

αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ.

Nam π 282, qui versus hunc procul dubio imitatur, ita fertur:

ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῇσιν Ἀθήνη

unde haud scio an genuina forma versus Iliadis fuerit: «ὀρέξῃ κῦδος Ἀθήνη. Dein Ζ 297 exit «Ἀθήνης ἐν πόλει ἄκρῃ,» at ll. DG Ἀθηναίης praebent; an Ἀθηναίης πόλι ἄκρῃ? (cf. ἄκρῳ Ὀλύμπῳ, Ν 523). Tum Ζ 301 libri Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον praeter Venetum N qui habet χεῖρας ἀνέσχον Ἀθήνῃ; forsan «ἀνέσχον χεῖρας Ἀθήνῃ» prisca verborum collocatio fuerit. Sed Ο 123 in secundo pede Minervae nomen:

εἰ μὴ Ἀθήνη πᾶσι περιδFείσασα θεοῖσιν·

quod mutare in: εἰ μὴ πᾶσι θεοῖσι περιδFείσασα Ἀθήνη, vereor, quamquam in eiusmodi condicionalibus enuntiatis subiectum extremo loco esse solet, ut Γ 374. Ε 680. Θ 218. ε 427. σ 158. Aggredi hanc rem ausus sum, cum in titulo quoque antiquissimo hexametro Ἀθήνη extremo in versu positum legatur, Roehl. I. G. A. n. 148: . . . . ἀνέθηκεν Ἀθάνᾳ; cf. recentiores C. I. G. nn. 765. 997. 6280.

Mercurio vetustius nomen Ἑρμείας fuit, quod ex Indico illo Saramejas comparativae grammaticae auctores natum voluere (Curt. Et.[5] p. 347. Christ. Lautl. p. 135 etc.) Plena haec forma in Iliade omnibus praeter duos locis extat (Ἑρμέᾳ Ε 390, Ἑρμῆς Υ 72); sed in recentiore Odyssea con-

tracta forma Ἑρμῆς quater occurrit: ε 54 e. ϑ 334[1]. ξ 435[4]. ω[1]. Causa cum admodum sit implicata, singuli loci tractandi erunt. Et E 390:

Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα

codices ita variant, ut ἑρμείαι A, ἑρμείᾳ Cant., ἑρμεῖ S, vulgatam ceteri habeant. Et huius quidem (Ἑρμέᾳ) correpta media diphthongus aliquot exemplis defenditur: κοκεῶ κ 290. 316, ἔμπᾰιον υ 379, χαμᾰιεῦναι Π 235, χαμᾰιευνάδες κ 243, ξ 15, Πειρᾰΐδαο Δ 228 a Πείραιος (v. Roehl, quaest. hom. p. 11) et notissimis illis οἷος (⏑ ⏑) υἱός (⏑ ⏑)*). Igitur hanc formam inter Ἑρμείας et Ἑρμῆς mediam excusare malo neque invertere ausim «ἐξήγγειλ' Ἑρμείᾳ». Quod autem proposuit Christius l. l. Ἑρμείᾳ 'ξήγγειλεν, cum a p h a e r e s i, de aphaereseos usu homerico paucis dicendum. Et apud atticos quidem scriptores, tragicos comicosque, cum aphaeresin latissime patere inter omnes constet, in Homero tam rara et dubia eius vestigia sunt, ut mihi quidem ambiguum adhuc esse videatur, utrum atticas corruptelas an genuinas formas vestigia illa habere satius sit. Sunt tamen fere haec:

A 277: Πηλεΐδη' ϑέλ' Cram. Epim. 203, 6. v. La Rochei ed.

ο 317. { ὅττι ϑέλοιεν A 1. m. D E. H 1. m. I LV (Q). La Roche. Bekk.
ὅττ' ἐϑέλοιεν A 2. m. C G K M N. Arist. ἅσσ' ἐϑέλοιεν Friedl. Axt.

I 654 τῇ 'μῇι A μῇι D 'μῇ C E. G., Plat. (Hipp. m. 371 C) Cram. an. Par. 380, 22; Λ 608 τῷ 'μῷ C E. Plut. de aud. poët. 13. ΤΩΙΜΩΙ Ambros. τῶι μῶι D; δ 71. τῷ 'μῷ IKMNQS; ρ 375 ὦ 'ρίγνωτε C E; cf. quoque La Roche, Hom. Unters. p. 287. Iam tribus locis I 654. Λ 608. δ 71 plenas formas τῇ ἐμῇ et τῷ ἐμῷ leges versus heroici admittunt; reliquis tribus emendatione opus esse patet: de ratione emendandi sub

*) Αἰνέας N 541 (sic AC) excludo, cum altera lect. Αἰνείας δ' (γρ. sch. A) a Nauckio et Christio recepta summo cum jure sit. Acute Christius l. l. lect. ἔνϑ' Αἰνέας inde natam esse opinatur 'quod rhapsodi nonnulli novum canendi initium ab hoc versu capiebant.'

iudice lis est. Et Ahrensius in libro 'de crasi et aphaeresi' p. 22 sq. quamquam solitaria illa Πηλεΐδη 'θέλ' et ὅττι 'θέλοιεν concedit tamen 'apud Homerum hodie nusquam aphaeresin indicatam reperiri' censet. Idem aphaereseos ε vocalis in praepositione ἐξ quinque attica exempla confert (p. 24): Aesch. Suppl. 435. Soph. OR. (360?) OC. 254 ('κφυγεῖν coni. Herm.). Eur. Iph. T. 953. Cycl. 586; quae facile ex Aristophanis comoediis augeas, nub. 546. 812. Lys. 866. equ. 373. av. 343. (v. Kühner, gramm. p. 192.)

Altero Iliadis loco Υ 72 forma Ἑρμῆς in exitu legitur in versibus ab Heyneo damnatis, a Kammero in suspicionem vocatis, ceterum strophico quoque ordine compositis (2, 1, 2, 1, 2 = 67—74). Hoc et Odysseae in versu ε 54 forma Ἑρμέης si cui magis probetur, equidem non recuso. Tum ϑ 334 et ω 1 inveniri contractionem Ἑρμῆς nemo mirabitur, utpote in carminibus recentissimis. Restat ξ 435, ubi Ἑρμῇ quarta in sede (an Ἑρμείᾳ Διὸς υἷι? cf. ϑ 335; Fick.: Ἑρμείαι ὔϊ Μαίας.)

Praeterea Ποδῆς Ρ 575^3 (an ἐνὶ Τρωσὶν Ποδέης?) 590^4 (an ἐσθλὸν τὸν πρόμαχον, Ποδέην?) ex Ποδέης contractum; denique Κισσῆς Λ 223^1 (an Κισσείας δέ Fε θρέψε?) et βορέης Ι 5^1, βορέῃ Ψ 195^1 licentiam primi pedis produnt, sed ut una sit formarum imago βορρῆς βορρῇ scribenda cum Christio censemus.

Cetera brevi post cum his edentur.